

51-428

JUS standardizacija

bilten jugoslovenskog zavoda za standardizaciju — beograd

6

standardizacija

bilten jugoslovenskog zavoda
za standardizaciju — beograd

juni

1976.

strana 187 — 230

IZDAVAČ

Jugoslovenski zavod za standardizaciju,
Slobodana Penezića-Krcuna 35
Beograd
Telefon 643-557
P. F. 933

ODGOVORNI UREDNIK

Milan KRAJNOVIĆ, dipl. ecc.

REDAKCIONI ODBOR

Branislav TEŠIĆ, Miroslav ISAKOVIĆ,
Đuka LISICA, Milan SPASIĆ,
Života ŽIVKOVIĆ, Nikola NIKOLIĆ

UREDNIK

Natalija VUKOVIĆ

TEHNIČKI UREDNIK

Dragutin MILOŠEVIĆ

PRODAVNICA JUGOSLOVENSKOG ZAVODA ZA STANDARDIZACIJU

Kneza Miloša 16, Beograd
Cena pojedinom primerku din. 12. —
Godišnja preplata din. 120 — Pretplatu slati ne-
posredno na adresu prodavnice Jugoslovenskog za-
voda za standardizaciju, Beograd, Ul. Kneza Mi-
loša br. 16, pošt. fah br. 933 ili na evidentni račun
60805-845-614
Telefon 641-965

STANDARDOTEKA

Slobodana Penezića-Krcuna 35

ŠTAMPA:

Beogradski izdavačko-grafički zavod
Beograd, Bulevar vojvode Mišića 17.

Aktom Republičkog sekretarijata za kulturu SRS
br. 413—81/74—02 od 4. II 1974. godine ovo
izdanje je oslobođeno poreza na promet proizvoda

S a d r Ź a j

društveno planiranje ekonomskog razvoja i standardizacija (Milan Krajnović, dipl. ecc.)	189
kompleksna standardizacija odeće i antropološke mere stanovništva Jugoslavije (Stanko Savić, dipl. ing.)	193
zasedanje ISO/TC 97/SC 13 (Mirko Ristić, dipl. ing.)	198
izveštaj o radu ISO/TC 21 (Damnjan Branković, dipl. ing.)	200
forum za potrošače međunarodne organizacije za standardizaciju (prevod Zoran Milivojević, dipl. ing.)	201
X jubilarno jugoslovensko savetovanje o kvalitetu — zaključci (Dr. Milan Spasić, dipl. ing.)	202
savetovanje »Standardizacija '76« — informacija	205
objavljeni jugoslovenski standardi	206
međunarodna standardizacija: — primljena dokumentacija ISO i IEC	209
— kalendar zasedanja	215
pregled primljenih važnijih inostranih standarda	223
pregled primljenih važnijih standarda i preporuka za standardizaciju Saveta za uzajamnu ekonomsku pomoć SEV	226

C o n t e n t s

Social planning of the economic development and standardization (Milan Krajnović, dipl. ec.)	189
Complex clothing standardization and anthropology mesures of the Yugoslav population (Stanko Savić, dipl. ing.)	193
Report on the meeting of ISO/TC 97/SC 13 (Mirko Ristić, dipl. ing.)	198
Technical Committee ISO/TC 21 (Damnjan Branković, dipl. ing.)	200
ISO Consumer Forum (translated by Zoran Milivojević, dipl. ing.)	201
10th Yugoslav jubilee conference on quality — conclusions (Dr. Milan Spasić, dipl. ing.)	202
Conference »Standardization '76« — information	205
Yugoslav published standards	206
ISO and IEC documentation: — newly reached documentation	209
— meeting calendar	215
Reached foreign standards survey	223
Council for Mutual Economic Assistance (CMEA) standards and recommendations	226

društveno planiranje ekonomskog razvoja i standardizacija

Milan Krajnović, dipl. ecc.

Analizirajući posleratni razvoj standardizacije na jugoslovenskom nivou, oslonjene na Jugoslovenski zavod za standardizaciju kao organ federacije zadužen za sve poslove, mogu se uočiti neke karakteristike koje se moraju brižljivije kritički oceniti. Ono što je karakteristično za protekli period to je traženje uzora u standardizacijama razvijenih zemalja, prvenstveno DIN i VDE, kao i preuzimanje rešenja međunarodnih organizacija za standardizaciju ISO i IEC. Van spora je da standardizacije jedne nerazvijene zemlje kakva je posle rata bila Jugoslavija, bez ikakvog vlastitog iskustva, mora tražiti uzore, koristiti njihova iskustva i prenositi ih u sopstvenu praksu. To je u početku bilo neizbežno dok se ne stvori sopstvena baza nacionalnih standarda, razvijaju stručni kadrovi i standardizacija uhvati korak sa razvojem nacionalne privrede. Tome se nema šta prigovoriti ako se takva politika vodi svesno do određene tačke razvoja, na kojoj se standardizacija mora uvrstiti u instrumentarij koji pospešuje politiku ubrzanog razvoja zemlje. Ukoliko se oponašanje uzora prihvati kao trajna orijentacija razvoja nacionalne standardizacije, nezavisno od konkretnih problema industrijskog i opšteg ekonomskog razvoja zemlje, onda takva politika dolazi u sukob sa nacionalnim interesima i ciljevima koje je društvo postavilo pred standardizaciju.

Da ne bi bilo nesporazuma treba neke pojmove odmah na početku razjasniti. Oponašanje uzora i nekritičko preuzimanje tuđih rešenja treba razlikovati od korišćenja tuđeg iskustva, prvenstveno iskustva razvijenijih zemalja. To su dve stvari koje su samo prividno slične ali koje nemaju ničeg zajedničkog u politici razvoja standardizacije. Evo zašto:

1. Oponašanje uzora i nekritičko preuzimanje njegovih standarda i propisa onemogućava stvaranje vlastite fizionomije nacionalne standardizacije. Standardi se ne tretiraju kao planski instrumenti u rešavanju aktuelnih problema utvrđenih privrednim planovima sopstvene zemlje. Oni ne nalaze

svoje precizirano i jasno definisano mesto u procesu ubrzanog razvoja zemlje. Umesto toga takva se standardizacija objektivno pretvara u privezak uzora. Umesto nacionalne institucije ona u velikoj meri postaje transmisija preko koje se u nacionalno zakonodavstvo (pogotovo gde su standardi podzakonski akti) infiltriraju ekonomski interesi uzora i taj uzor favorizuje na nacionalnom tržištu. Umesto kativne i definisane uloge u planovima ubrzanog razvoja zemlje ona vegetira negde na periferiji kao neko nužno zlo, itd.

2. Korišćenje iskustva razvijenih zemalja u oblasti standardizacije podrazumeva da je standardizacija u privrednim planovima dobila određene sasvim konkretne zadatke i da u realizaciji tih zadataka ne istražuje ono što je već na drugom mestu istraženo i poznato, već koristi saznanja pa i rešenja drugih koji su u svom razvoju tu fazu već prošli. U ovom slučaju se tuđe iskustvo koristi radi ostvarivanja sopstvenih ciljeva definisanih u planovima privrednog razvoja zemlje. Ovde nema uzora koji se oponašaju nego se racionalno analiziraju saznanja i rešenja većeg broja razvijenih i koristi ono što u datom momentu najviše odgovara interesima nacionalne privrede. U tome je razlika između kopiranja uzora i racionalnog korišćenja tuđeg iskustva.

Našu standardizaciju u posleratnom periodu pored niza uspeha karakterišu i neke slabosti. To je pre svega nedefinisana politika zemlje u oblasti standardizacije i mesto standardizacije u planovima razvoja zemlje. Tačnije rečeno nisu dovoljno analizirane mogućnosti korišćenja instrumentarija standardizacije u oblasti racionalizacije proizvodnje, posebno tipizacije objekata, uređaja, opreme, transportnih sredstava itd., zatim u oblasti transfera znanja i tehnologije, vancarinskoj zaštiti domaće proizvodnje od nelojalne konkurencije, domaće tržišta od uvoza nekvalitetnih proizvoda koji nisu mogli naći plasman na drugim tržištima, zaštiti od uvoza izraubovanih licenci, zastarele opreme i tehnologije i niza drugih propratnih po-

java koje karakterišu odnose jedne nerazvijene zemlje sa razvijenim zemljama. Zaštitni instrumentarij standardizacije koji veoma efikasno koriste razvijene zemlje, kod nas u našoj praksi nije bio korišćen. Naša standardizacija je dugo ostala u razvojnoj fazi i preterano dugo je ostala neuključena u proces planskog razvoja zemlje i oponašanja u početku neizbežnih uzora. Dalji nastavak takve prakse ni društveno ni ekonomski nije održiv. Zbog toga ćemo ukazati na neke aspekte planiranja u oblasti standardizacije iz čega će se moći uočiti politika Jugoslovenskog zavoda za standardizaciju i učešću ove discipline u planskom razvoju našeg društva.

Društvenim planom Jugoslavije za period 1976—1980. godine utvrđeni su prioriteti od zajedničkog interesa za zemlju kao celinu. Obzirom da je Jugoslovenski zavod za standardizaciju organ federacije on u realizaciji zadataka od zajedničkog interesa mora dati svoj doprinos.

1. Problemi energetike danas predstavljaju problem broj jedan. Izgradnja novih kapaciteta za proizvodnju električne energije bez obzira na vrstu izvora zahteva čitav niz novih propisa i standarda, naročito u oblasti atomskih centrala koje se kod nas grade prvi put i gde nemamo nikakve regulative. Izgradnja jedinstvenog sistema prenosa elektroenergije i njegovo povezivanje sa sistemima na istoku i zapadu nameće standardizaciji krupne zadatke. Sa distributivnom mrežom koja se nadovezuje na prenosnu ti zadaci se osetno povećavaju. Izgradnja prvog jugoslovenskog naftovoda i prvog gasovoda pred nas prvi put stavlja nove i do sada nepoznate zadatke. Skoro dvostruko povećanje proizvodnje uglja sa novom mehanizacijom površinskih i jamskih kopova zahteva niz novih standarda i propisa. Povećanje proizvodnje nafte i plina takođe zahteva dodatne standarde i propise i revizije postojećih. U zajednici sa resornim organima federacije, republika i pokrajina, inspeksijskim službama, velikim tehničkim sistemima, združenim i drugim radnim organizacijama, JZS je pristupio izradi programa standarda i propisa koji po svome obimu i složenosti prevazilaze sve ono što se do sada moglo i pretpostaviti. Posao je izuzetno složen i kompleksan, ali u isto vreme i zahvalan, jer to su pravi problemi sa kojima se nacionalna standardizacija mora baviti u rešavanju aktuelnih problema zemlje.

2. Agrokompleks sa orijentacijom na veću i savremeniju proizvodnju hrane, predstavlja drugu grupu problema. Tu je pored primarne proizvodnje sirovina i izgradnja novih kapaciteta prerađivačke industrije, zatim proizvodnja poljoprivrednih mašina i opreme, proizvodnja mineralnih đubriva i zaštitnih sredstava itd. Obzirom da se ovde pretežno radi o proizvodnji u koju su ugrađeni biološki procesi i veoma osetljive biološke materije namenjene ishrani ljudi i životinja, od značajnog uticaja na zdravlje, standardizacija u ovoj oblasti je po-

sebno osetljiva. Pri tome se ne sme zaboraviti da je dobar deo ove proizvodnje namenjen izvozu tako da naši standardi o tome moraju voditi računa, da ne bi naporedo egzistirale po dve ili više vrsta proizvodnje.

3. Problem sirovina bez obzira da li je u pitanju crna ili obojena metalurgija, da li je u pitanju bazna hemija ili sirovine vezane za spomenute energetske ili probleme agrokompleksa, nije dovoljno obuhvaćen standardizacijom u toliko više što napredak tehnologije nameće potrebu za novim standardima, pogotovu kada se radi o baznoj hemiji gde se javlja niz novih sirovina. Na ovo se nadovezuje i onaj deo mašinogradnje koji nije ukomponovan u energetiku ili agrokompleks kao što je motorna industrija vezana za saobraćajna sredstva, brodogradnja, zatim sredstva veze, telekomunikacija itd., gde standardizacija mora pratiti niz ovih procesa.

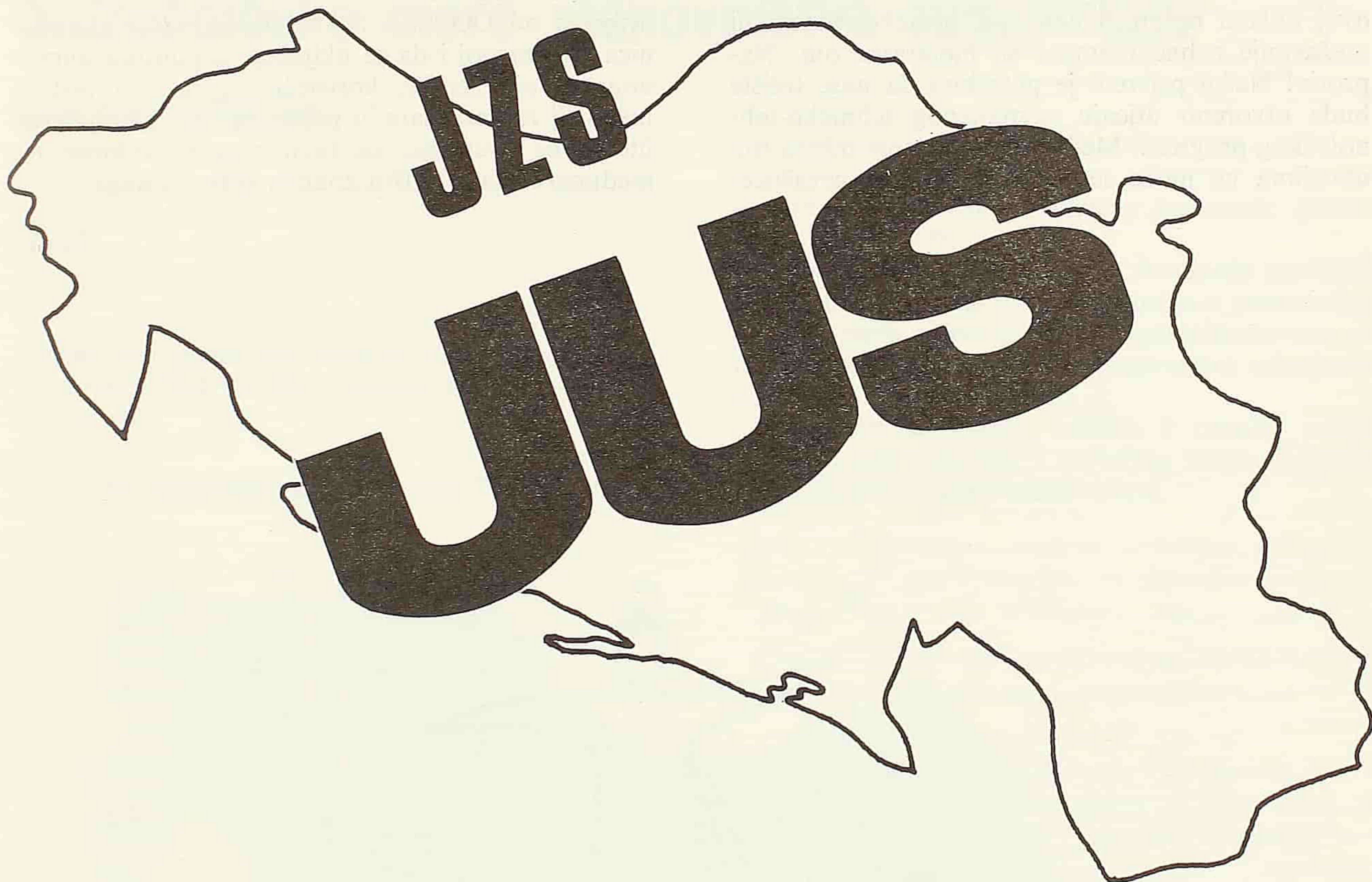
4. Građevinarstvo sa zadacima u oblasti magistralnih puteva, krupnih građevinskih objekata u svim oblastima, sa brojnim problemima građevinskih materijala za razne namene, proračunima za sve vrste konstrukcija počev od mostova, brana na hidrocentralama, krupnih privrednih objekata, zahteva obimnu regulativu koja se cifarski izraženo kreće na nivou od oko 1.200 standarda i 140 propisa. Ako građevinarstvo posmatramo kao celinu onda je tu jako prisutna stambena izgradnja sa svim svojim problemima. Da problem bude složeniji, stan kao osnovna ćelija gde čovek živi nije kompleksno izučen. To standardizaciji osetno otežava posao jer su u pitanju stotine nerešenih problema iz ogromnog broja naučnih disciplina koje su u vezi sa stanom i stanovanjem u urbanim sredinama.

Svi ovi nabrojani problemi počev od energetike, preko agrokompleksa, sirovina, mašinogradnje, saobraćaja itd. do građevinarstva predstavljaju složen splet problema na kojima se susreću i ponekad ukrštaju obaveze federacije, republika, pokrajina, opština i radnih organizacija. Koordinacija aktivnosti svih tih nosilaca ovlašćenja ili obaveza, a da se pri tome sačuva jedinstvo sistema predstavlja veoma složen zadatak. JZS kao organ federacije specijalizovan i zadužen za poslove standardizacije vodiće aktivnu politiku i uključiti se zajedno sa ostalim organima federacije da izvrši svoj deo obaveze iz planiranog programa kojim su utvrđeni zajednički interesi svih društveno-političkih zajednica.

Druga grupa problema u planu JZS odnosi se na pitanja za koja inicijativu daju organizacije udruženog rada, njihove asocijacije, društvene organizacije, državni organi i drugi zainteresovani faktori. Na tome području JZS ima tradiciju i razvijenu saradnju od svog osnivanja do danas. Taj vid saradnje i zajedničkog planiranja i dalje ćemo ne-

govati i razvijati. Na tome planu moguće su izmene samo u toliko da ćemo sa predlagачima pažljivije vršiti selekciju materije da se na jugoslovenskom nivou ne standardizuje ono što je podložno brzim promenama a nije od bitnog interesa za zaštitu na radu, zaštitu zdravlja, imovine, čovekove

okoline i slično. Sa toga aspekta će biti potrebno da se racionalnije odnosimo prema »nacionalizaciji« međunarodnih standarda, naročito u oblasti elektrotehnike. Ne mora svaki IEC-standard biti pretvoren u jugoslovenski standard, naročito kada su u pitanju tzv. profesionalni standardi koji se

mogu koristiti direktno uz manja odstupanja ili bez odstupanja. Potrebno je da zainteresovana privreda i JZS zajednički izrade kriterije za selekciju prevođenja međunarodnih standarda u nacionalne — jugoslovenske standarde. U tome poslu treba sa aspekta pravnog sistema naći odgovarajuću formu i ceo taj posao korišćenja međunarodnih standarda pojednostaviti i racionalizovati.

Posebnu grupu problema predstavlja zaštita domaće proizvodnje i tržišta. Da ne bi bilo dileme ili pogrešnih interpretacija potrebno je o tome nešto više reći. Ceo razvijeni svet putem nacionalnih standarda i drugih instrumenata standardizacije štiti određen nivo kvaliteta robe koja se proizvodi za domaće tržište ili se uvozi iz inostranstva. To je sasvim normalno. Što se tiče naše zemlje mi smo te odnose domaći proizvođač—potrošač bar u izvesnoj meri, regulisali kroz 8.500 jugoslovenskih standarda i nekoliko stotina tehničkih propisa. Sa čim tu nismo zadovoljni reći ćemo kasnije. Međutim što se tiče zaštite potrošača od lošeg kvaliteta uvezene robe, tu je situacija krajnje loša. Naši potro-

šači, a samim tim i proizvođači, nisu zaštićeni od nelojalne konkurencije i damping cena, izuzimajući carinu i porez na promet, nisu zaštićeni od uvoza zastarele opreme i tehnologije koja se na drugim mestima zamenjuje savremenijom, izraubovanih licenci za koje se traže žrtve, uvoza nekvalitetnih proizvoda za koje se nije mogao naći kupac na drugim tržištima itd. Zaštita u obliku carine, poreza na promet ili ograničenja putem deviznih kvota ne može efikasno štititi naše tržište i našu proizvodnju na vitalnim tačkama razvoja, od uvoza bofla i zastarele tehnologije. A to je danas u razvijenom delu sveta osnovni oblik zaštite dok carine i drugi fiskalni oblici imaju dopunski karakter. Fiskalni instrumenti zaštite koji potiču iz doba liberalnog kapitalizma ne predstavljaju ozbiljniju prepreku za usporavanje našeg razvoja uvozom zastarele tehnologije, lošeg kvaliteta proizvoda i opreme, odnosno od savremenog oblika eksploatacije nerazvijenih od strane razvijenih. Krajnje je vreme da se shvati suština savremenih oblika eksploatacije i instrumentariju standardizacije, kao

disciplini razvijenog društva dâ odgovarajuće mesto u sistemu.

JZS je pristupio pripremi grupe standarda koji regulišu principe jedinstvenog jugoslovenskog sistema atestiranja proizvoda i načina zaštite potrošača. Sistem će biti tako koncipiran da se uklapa u odgovarajuće međunarodne sisteme i omogućuje našoj robi u izvozu ravnopravan tretman. Planiranje u ovoj oblasti ne znači neki naš protekcionizam ili otežavanje robne razmene sa inostranstvom. Naprotiv! Našoj privredi je potrebno da naše tržište bude otvoreno uticaju savremenog tehničko-tehnološkog progresa. Međutim otvorenost tržišta tim uticajima ne može se identifikovati sa nezaštiće-

nošću tržišta od savremenih oblika eksploatacije. Naši proizvođači i naši potrošači imaju pravo da budu zaštićeni u onoj meri u kojoj su zaštićeni proizvođači i potrošači razvijenih evropskih zemalja. Više od toga mi ne planiramo niti bi to bilo u skladu sa zaključcima konferencije u Helsinkiju. Kao kratak rezime može da se uzme da je krajnje vreme da jugoslovenska standardizacija na svim nivoima od OOUR-a do federacije počne da planira svoj razvoj i da se uključuje u politiku ubrzanog razvoja zemlje, koristeći svoj bogati instrumentarij za racionalniju proizvodnju, za bolji kvalitet robe i usluga, za ravnopravnije odnose na međunarodnom tržištu znanja, robe i usluga.

kompleksna standardizacija odeće i antropološke mere stanovništva Jugoslavije

Savić Stanko, dipl. ing.

uvod

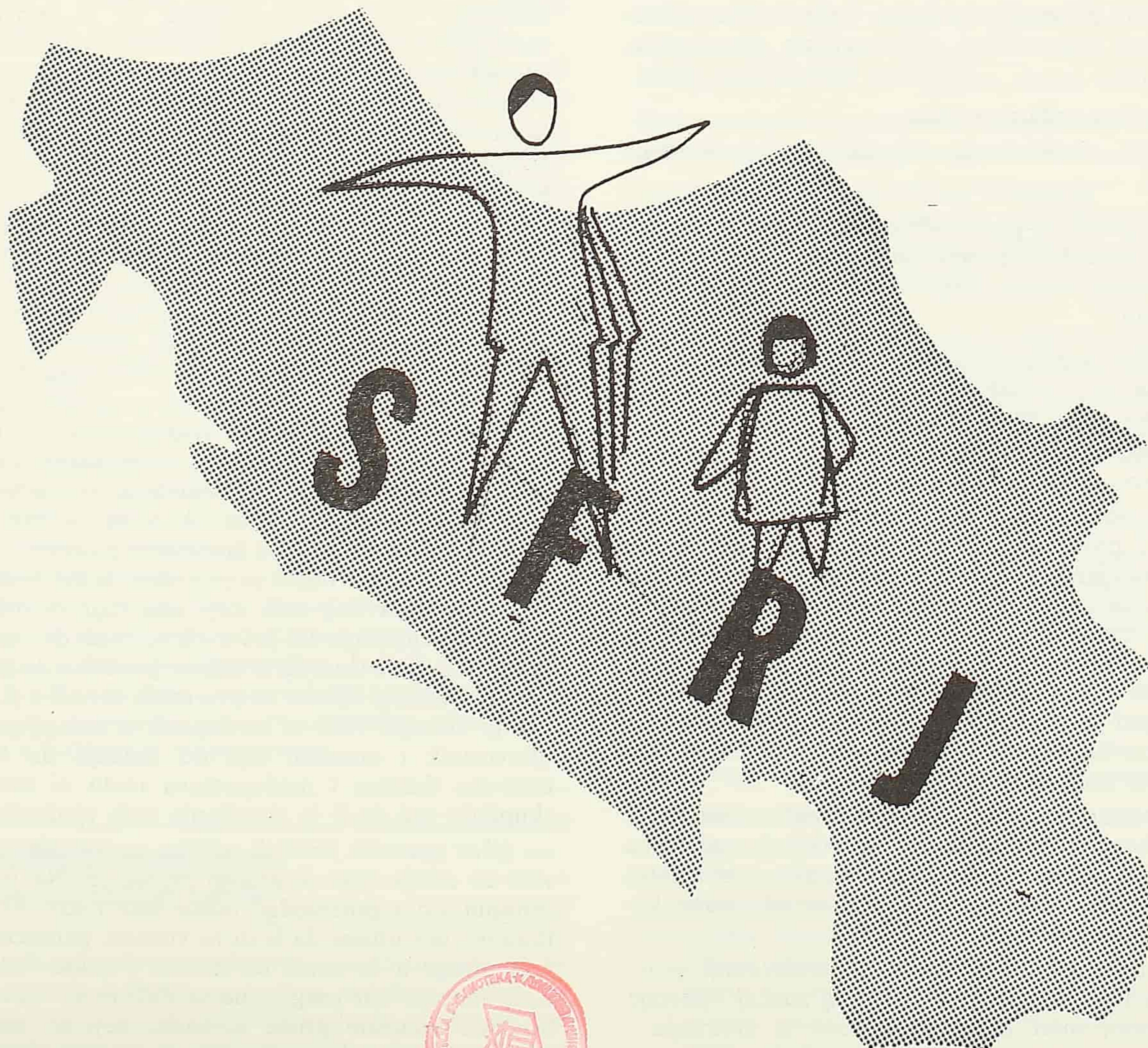
Većina postojećih standarda za odeću donesena je u periodu 1964. do 1969. godine. Oni su svrstani u dve grupe:

— grupa standarda za konfekciju, JUS F.G1. . . .

— grupa standarda za pletene proizvode (trikotazu), JUS F.D5. . . .

Kao polazna osnova za izradu standarda poslužila su bogata praktično stečena iskustva u proizvodnji odeće a mere pojedinih delova odeće zasnovane su na antropološkim merama stanovništva određenih područja Jugoslavije.

Ustanovljen je sistem veličina i oznaka odeće kome su kao osnovica u najvećem broju slučajeva poslužili stas i uzrast stanovništva.

Prema stasu, stanovništvo je razvrstano u tri kategorije:

- vitkog stasa,
- normalnog stasa,
- punijeg stasa.

Prema uzrastu stanovništvo je razvrstano u pet kategorija:

- ekstra niskog uzrasta,
- niskog uzrasta,
- srednjeg uzrasta,
- visokog uzrasta,
- ekstra visokog uzrasta.

Postojeći standardi za odeću propisuju sledeće:

- sistem veličina i oznaka za mušku odeću, žensku, dečiju mušku, dečiju žensku i odeću za bebe,
- oznake veličina odeće,
- mere pojedinih delova odeće (dužine, širine itd.) i obaveznu i orijentacionu primenu mera pojedinih delova odeće,
- način proveravanja mera i dozvoljena odstupanja od obaveznih i orijentacionih mera odeće,
- kvalitet izrade odeće,
- kvalitet pribora odeće,
- način obeležavanja, označavanja i pakovanja odeće.

Današnji uslovi proizvodnje odeće znatno se razlikuju od uslova proizvodnje iz perioda kada su ovi standardi donošeni. Te razlike ogledaju se u sledećem:

- osvojena je proizvodnja novih vrsta hemijskih vlakana pa je proširen i asortiman sirovina iz kojih se odeća izrađuje;
- osvojena je proizvodnja veštačke kože i veštačkog krzna i pletenih i netkanih »tkanina«;
- znatno je izmenjena tehnologija izrade odeće pa je i produktivnost izrazito porasla. U nekim proizvodnjama iz lanca proizvodnje »nestale« su faze ručne izrade. Na primer u proizvodnji košulja, vreme izrade proizvoda smanjeno je za nekoliko puta, s obzirom da je skoro potpuno napušten klasičan način ugradnje međupostava u odeću i zamenjen postupkom nalepljivanja međupostava na osnovnu tkaninu ili osnovnu sirovinu i fiksiranja u željeni oblik gotovog proizvoda;
- porastao je uticaj mode na način oblačenja. Pri izboru potrošač se ne opredeljuje za odeću isključivo prema njenom kvalitetu, ako se ne smatra da je i dezen, boja, kroj, model takođe jedna kategorija kvaliteta;
- primena obaveznih mera u proizvodnji pojedinih delova odeće nema više onaj značaj i postaje u izvesnoj meri kočnica naročito u kreiranju i modeliranju odeće;

— na međunarodnom planu učinjeni su koraci u pravcu uvođenja jedinstvenog sistema označavanja veličina odeće i unifikacije informacionih kartica koje prate odevni proizvod. Formiran je, u okviru Međunarodne organizacije za standardizaciju (ISO) tehnički komitet za mere odeće — ISO/TC 133 sa zadatkom da utvrdi najprikladniju vezu antropoloških mera (telesnih) i mera odeće sa ciljem da kupac, bez obzira na mesto u kome se nalazi može lako da odabere odevni proizvod prema svojim telesnim merama (koristeći piktogram);

— postojeći standardi za tkanine više ne zadovoljavaju specifične zahteve industrijske serijske proizvodnje odeće. Na primer propisano je da se deklariraju srednje širine tkanine dok su za odevnu industriju od interesa minimalne širine ili, propisan je najveći dozvoljeni procenat skupljanja pri održavanju tkanina a za odevnu industriju je od interesa procenat skupljanja tkanine pri ugrađivanju u odevni proizvod, itd.

Sadašnje potrebe industrije odeće

Industrija odeće oseća potrebu da se sprovedu radikalne mere na polju kompleksne standardizacije sirovina za odeću, međuproizvoda i gotovih odevnih proizvoda. U kompleksnoj standardizaciji, industrija odeće postavlja sledeće zahteve:

- *utvrđivanje nivoa kvaliteta za tekstilnu industriju*
Pošto proizvođač hemijskih vlakana oboji vlakno još u toku proizvodnje a nepoznato je u koji će se tekstilni proizvod isto ugraditi, i uz to nije standardima ili na drugi način, obezbeđeno da vlakno određenih postojanosti obojenja prati odgovarajuća dokumentacija, događa se da kupac za odelo kompletira materijale koji imaju vrlo različite postojanosti obojenja, što ima za posledicu da se pri pranju i čišćenju odeća vrlo često ošteti. Ovo će se dogoditi i proizvođaču u industriji odeće ukoliko permanentno ne kontroliše sve sirovine koje ulaze u sastav odeće. Ako su za različite tkanine propisani različiti dozvoljeni procenti skupljanja, proizvođač odeće je prinuđen da sve podredi uslovima sastavnog dela koji ima najnepovoljniji procenat skupljanja što još uvek ne znači da i takav način rada neće izazvati neželjene posledice na gotovom proizvodu. Primer za ovo može se naći u proizvodnji košulja. Ako se međupostava nalepljuje na okovratnik i manžete nije od značaja da li se osnovna tkanina i međupostava malo ili mnogo skupljaju već da li je skupljanje ovih ujednačeno;
- *izbor osnovnih fizičkih veličina za tekstilne sirovine za odeću koja se grupno prerađuje*. Na istom radnom stolu proizvođač odeće seče (»kroji«) sve tkanine, bez obzira da li su to vunene, pamučne ili neke druge a to znači da dužina i širina radnog stola moraju biti usaglašene sa dužinom i širinom komada odnosno grupe komada, koji se, naslagani na sto, izjedna seku, ili obratno, da dužina

i širina tkanina moraju biti usaglašeni sa dužinom i širinom stola. Standardi za tkanine za industriju odeće moraju se zasnivati na principu zajedničkih zahteva za sve tkanine bez obzira na njihov sirovinski sastav i način izrade;

— smatra se da je za industriju odeće sasvim dovoljno da se propišu orijentacione mere pojedinih delova odeće razvrstane u grupe. Na primer mere delova gornje odeće — grupe kaputa, ogrtača, kišnih kabanica, mantila za kupanje, kućnih kaputa, bez obzira na vrstu sirovina i vrstu osnovne tkanine iz koje je ova odeća izrađena. Međutim, potrebno je da se dosledno udovoljava zahtevima koji proizlaze iz veličine odeće to jest da sako koji nosi oznaku veličine 104, mora udovoljiti ovom osnovnom zahtevu da ga može obući osoba obima grudi 104 cm;

— u industriji odeće su u primeni veoma različiti načini dorade odevnih proizvoda. Uzimamo kao primer izradu šavova i poruba, obradu rupica itd. i nalazimo da u sadašnjim uslovima svako opredeljenje za jedan postupak ugrožava primenu drugog koji će se sutra pojaviti; u tom smislu standard se mora zaustaviti do obaveze šta se mora obezbediti u kvalitetu izrade odeće a kako to izvesti prepustiti mogućnostima i mašti proizvođača;

— u sadašnjim uslovima je neodrživo razvrstavati odeću tako da osnovna sirovina nosi svoju oznaku kvaliteta, pribor svoju oznaku a način izrade oznaku nekog trećeg kvaliteta. Stoga proizvođači odeće nastoje da i u tome pogledu sagledaju celinu i međuzavisnost kako sirovina tako i kvaliteta izrade jednog istog proizvoda. Oni moraju biti usaglašeni a za njihovo usaglašavanje odgovoran je sam proizvođač. Ovde se samo postavlja pitanje načina javnog informisanja potrošača o tome šta proizvođač nudi i koje su prave vrednosti njegovog proizvoda;

— industrija odeće u sadašnjim uslovima nema tačne pokazatelje niti o pravim telesnim merama stanovništva Jugoslavije niti o njihovoj distribuciji u pogledu stasa i uzrasta što neminovno ima za posledicu jednostrano opredeljenje proizvođača za proizvodnju samo onih veličina odeće koje se najviše traže. Na taj način su zapostavljeni potrošači ekstremnog uzrasta i ekstremnog stasa. Novo antropološko merenje stanovništva Jugoslavije upravo bi pružilo širi uvid u raspodelu stanovništva po visinama i uzrastima kao i procentualno učešće pojedinih kategorija stanovništva.

Potreba za kompleksnom standardizacijom odeće

U oblasti odevne industrije standardizacija je po karakteru jedinstvena i stoga sadašnju podelu na standarde za konfekciju i standarde za pletene proizvode (trikotažu) treba menjati u pravcu stvaranja

jedinstvenih standarda za proizvode odevne industrije.

Industrija odeće zahteva radikalne promene u oblasti standardizacije osnovnih i pomoćnih materijala koje druge industrije pripremaju za odevnu industriju. Bitno je učiniti sledeće:

— izvršiti selekciju elemenata kvaliteta osnovnih i pomoćnih materijala za izradu odevnih proizvoda s tim da se obavezno obuhvate i ovi elementi:

- postojanost obojenja prema svetlosti, pranju, znoju i otiranju,
- skupljanje materijala pri ugrađivanju u proizvod i pri održavanju i čišćenju proizvoda,
- ponašanje proizvoda pri termičkoj obradi na višim temperaturama;

— propisati minimalne uslove kvaliteta osnovnih i pomoćnih materijala koji se ugrađuju u odevne proizvode;

— propisati uslove viših kvaliteta za osnovne i pomoćne materijale za izradu odevnih proizvoda i jedinstvene oznake proizvoda viših kvaliteta a koje po pravilu treba da proizvod prate do krajnjeg potrošača u širokoj potrošnji;

— po mogućnosti utvrditi jedinstvene kriterijume ocenjivanja proizvoda sa greškama i jedinstven način označavanja grešaka.

Pod osnovnim i pomoćnim materijalima za izradu odevnih proizvoda podrazumeva se:

- konac za šivenje, običan i ukrasni,
- osnovne tkanine, pletiva i slični materijali,
- postavne tkanine, pletiva i slični materijali,
- tkanine i slični materijali za međupostave — klasične i lepljive,
- prirodna i veštačka koža za odevne proizvode,
- prirodno i veštačko krzno za odevne proizvode,
- galanterijski proizvodi i slični materijali (trake, elastične trake, dugmad, kopče, metalni i slični ukrasni delovi, patent-zatvarači i drugi proizvodi).

Naši standardi su obuhvatili maksimalni broj veličina, poznat u svetu. Praktično, propisane su veličine odeće za sve uzraste i sve vrste stasa.

Međutim, trebalo bi razmotriti dosadašnju praksu i proceniti celishodnost tako velikog broja veličina. Pri izradi odevnih proizvoda, za proizvođače odeće od bitnog interesa su pojedine telesne mere korisnika odeće jer su na telesnim merama najčešće zasnovane i oznake veličina odeće, na primer:

- oznaka veličine prema obimu glave u cm, (kape i sl.),
- prema obimu vrata (košulje),
- prema obimu grudi (gornja odeća),
- prema donjem obimu grudi (grudnjaci i sl.),
- prema obimu pojasa (donji veš i sl.),
- prema obimu bokova (ženski donji veš),
- prema visini uzrasta i starosti (dečja odeća),
- prema dužini tela (bebe).

Stoga je neophodno da se izvrši izbor pojedinih telesnih mera od interesa za proizvođače odeće i propiše način proveravanja odabranih telesnih mera. Ukazuje se na činjenicu da u Jugoslaviji nedostaju prave antropološke mere stanovništva na osnovu kojih bi se mogla izvršiti kategorizacija telesnih mera kako to odgovara industriji odeće (po visinama i uzrastima), pa samim tim ne postoji mogućnost da se takva kategorizacija sprovede kako valja.

Smatra se da bi u oblasti standardizacije pojedinih proizvoda odevne industrije sledeći standardi predstavljali određene celine koje bi na osnovu dosadašnjih iskustava imale i svoju praktičnu vrednost:

— standard koji bi obuhvatio definicije pojedinih telesnih mera i način uzimanja tih mera, od interesa za industriju odeće;

— standard koji bi obuhvatio tabelarni prikaz telesnih mera stanovništva Jugoslavije: muškaraca, žena, muške dece, ženske dece, beba. Tabele bi sadržavale samo one mere od interesa za odevnu industriju;

— standard koji bi obuhvatio sistem veličina i oznaka uporedo, i pojedine telesne mere na kojima su zasnovane oznake veličina odeće;

— standard koji bi obuhvatio mere pojedinih delova odeće koje bi služile samo za orijentaciju; prema ovome, odeća bi bila razvrstana na:

- gornju odeću koja pokriva celo telo (kaputi) ili samo gornji deo tela (sako)
- gornju odeću koja pokriva samo donji deo tela (pantalone, suknje)
- donju odeću koja pokriva celo telo (spavaćice) ili samo gornji deo tela (potkošulja)
- donju odeću koja pokriva samo donji deo tela (donji veš)

— standard o kvalitetu pribora odeće i oznakama kvaliteta pribora;

— standard o kvalitetu izrade odeće.

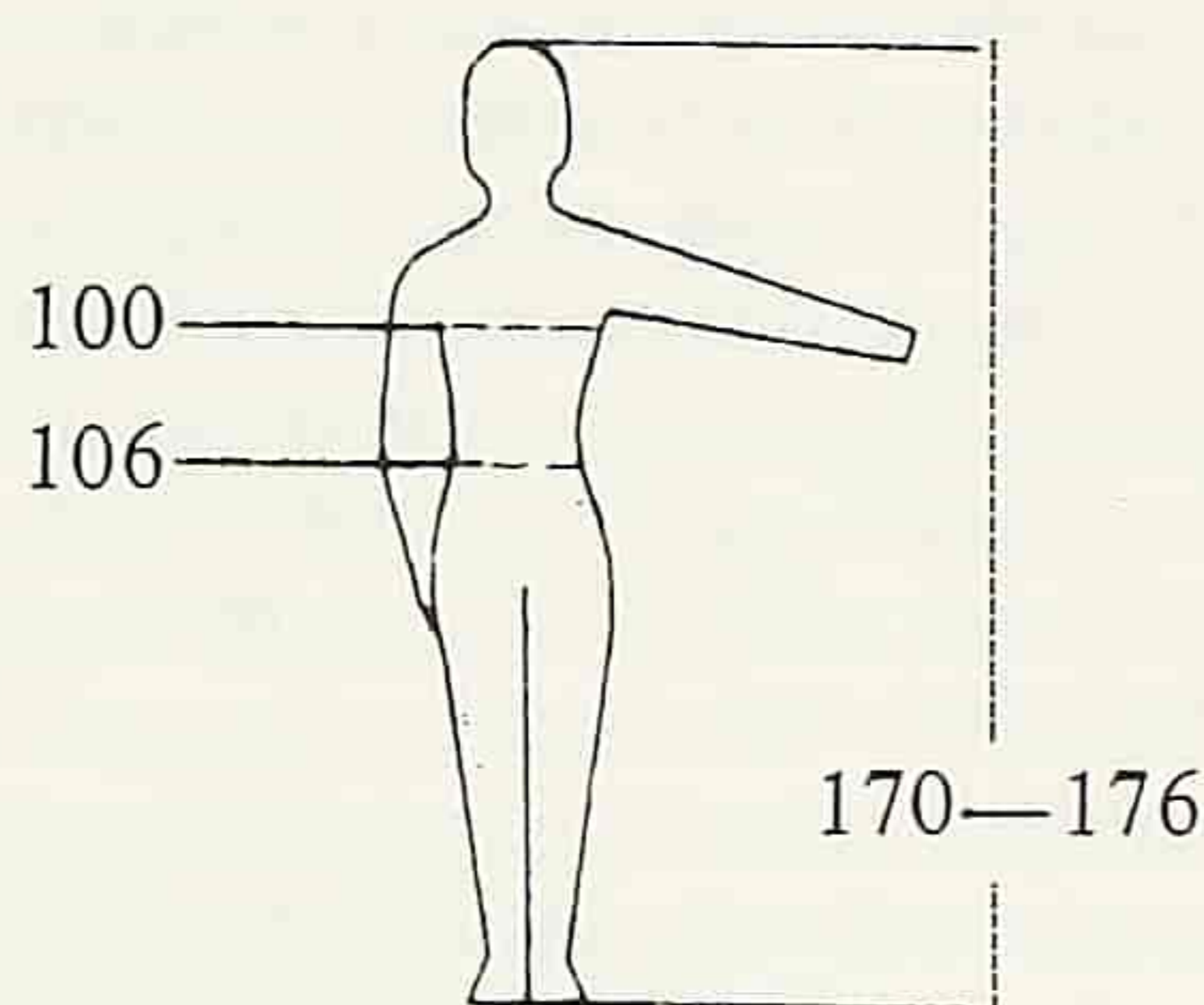
Bilo bi od koristi da se propišu opšti uslovi kvaliteta pojedinih kategorija odevnih proizvoda sa posebnom pažnjom za proizvode izrađene od plemenitih vlakana kao što su prirodna svila, vuna i pamuk.

Posebno mesto treba da pripadne piktogramu i informacionoj kartici kao budućem pratećem dokumentu svakog odevnog proizvoda.

Na piktogramu (stilizovana silueta osobe) označavale bi se, u za to namenjenim kružićima telesne mere osobe kojoj je namenjen taj odevni proizvod. Potrebno je da se znalački izvrši selekcija telesnih mera koje bi se, zavisno od vrste proizvoda upisivale u kružice piktograma. Ovim problemom se bavi i Tehnički komitet ISO/TC 133 i tim pre bi trebalo da naša nacionalna standardizacija aktivno učestvuje u rešavanju tako važnog problema odevne industrije. Drugim rečima, naši stručnjaci iz odevne industrije bi trebalo da pristupe

sistematskoj podeli svih odevnih proizvoda (od odeće, rublja, čarapa i rukavica) njihovoj grupaciji stim da za svaku grupu predvide telesne mere koje bi trebalo da se upišu na piktogramu kao i mere pojedinih delova odgovarajuće odeće koje se upisuju na informacionoj kartici u prostoru ispod piktograma.

U vezi sa ovim daje se primer označavanja ženskog kaputa.

obim preko grudi	100
obim preko bokova	106
uzrast	170—176
dužina kaputa	96

U navedenom primeru, stručnjaci su se opredelili da bi, pri označavanju pojedinih mera kaputa, bilo od koristi da se na piktogramu označe telesne mere obima preko grudi, obima preko bokova, visina uzrasta i njegova ukupna dužina.

Postojeća Naredba o označavanju, obeležavanju i pakovanju tekstilnih proizvoda donesena je 1961. godine i sadrži sledeće važnije propise u pogledu:

- označavanja sirovinskog sastava proizvoda
- uputstava o načinu održavanja proizvoda
- uputstava o oznakama koje treba da sadrži etiketa svakog tekstilnog proizvoda.

Neosporno je da je naredba odigrala veoma pozitivnu ulogu u smislu pravilnog i blagovremenog obaveštavanja kupaca o osobinama i kvalitetu tekstilnih proizvoda. Međutim Naredba sadrži i neke elemente koje bi trebalo korigovati i menjati. To se pre svega odnosi na masu proizvoda, oznake sirovinskog sastava proizvoda i način održavanja. Sa ovim je povezano i označavanje koje se predviđa za informacionu karticu uz piktogram.

Zaključak o antropološkom merenju stanovništva Jugoslavije

1. Mere odeće, kao što je napred napomenuto, zasnovane su na antropološkim merama stanovništva određenih područja, prikupljenim 1960. do 1962. godine. Danas ove mere ne pokazuju pravo stanje telesnih mera stanovništva Jugoslavije. Odevna industrija, kod projektovanja odeće mora se služiti, odnosno mora koristiti neke telesne mere

bar za orijentaciju. Sadašnjim stanjem ona je pogođena i prinuđena je da sama, improvizacijom koriguje važeće telesne mere stanovništva koje su još uvek važeće i u postojećim standardima za odeću.

2. Antropološke mere stanovništva Jugoslavije imaju širi značaj. One su od interesa kako za odevnu tako i za čitav niz drugih industrija i institucija čiji su proizvodi zasnovani ili su u zavisnosti od telesnih mera stanovništva kao na primer:

- industrija obuće,
- industrija nameštaja široke potrošnje,
- industrija nameštaja posebne namene: za učionice, bolnice, turističke i javne objekte, železnicu,
- industrija proizvoda za potrebe Jugoslovenske narodne armije,
- automobilska industrija,
- mašinogradnja,
- industrija raznih pomagala i učila itd.

Osim ovih, za preventivnu medicinu i zdravstvo važno je saznanje o pravim telesnim merama stanovništva i promenama koje se dešavaju kao pos-

ledica promenjenih uslova života i rada stanovništva.

Izrada novih antropoloških mera stanovništva Jugoslavije prema tome ima širi društveni značaj i stoga se mora rešavati kao potreba određenih industrija ali i kao zadatak od interesa za celo društvo.

Ako se ovaj problem razvrsta u grupu problema od šireg značaja za našu zajednicu, zajednički bi trebalo tražiti i izvore finansiranja za realizaciju ovog cilja. S tim u vezi moralo bi se uraditi sledeće:

- utvrditi potrebe raznih korisnika ovih merenja,
- izraditi program merenja i utvrditi parametre koji će se snimati,
- proceniti sposobnost raznih resora i institucija da obave ova merenja,
- utvrditi faze rada u obavljanju ovog zadatka,
- utvrditi finansijska sredstva za realizaciju navedenog cilja.

Predlog programa bi trebalo da verificiraju zainteresovane industrije i institucije u cilju proveravanja da li su svi parametri, od interesa za pojedine industrije i institucije, obuhvaćeni planom.

zasedanje ISO/TC 97/SC 13

M. Ristić, dipl. ing.

Zasedanje ISO tehničkog komiteta 97 — potkomitet 13 održano je u Zapadnom Berlinu od 8. do 12. marta 1976. godine. Zasedanju su prisustvovali predstavnici ČSSR, Francuske, Savezne Republike Nemačke, Japana, Velike Britanije, USA i Jugoslavije. Gospodin H. J. HEYMAN iz Savezne Republike Nemačke je predsedavao zasedanju.

Potkomitet TC 97/SC 13 je osnovan septembra 1972. godine i do sada je izdao oko 130 radnih dokumenata.

Opšti zadatak ovog potkomiteta je rad na standardizaciji ulazno-izlaznih mesta spojeva za prenos podataka u digitalnim računskim sistemima — izuzimajući modem-mesta spojeva (modulator-demodulator mesta spojeva). Pod ovim se podrazumevaju funkcionalni zahtevi za mesta spojeva i zahtevi jedinstvenosti za podatke koji se prenose između centralne jedinice i perifernih jedinica, čime se postiže mogućnost upoređivanja i ocenjivanja podataka. Posebno su obuhvaćeni i zahtevi za mesto spoja čovek—mašina (mesto sa uređajem za vizuelno prikazivanje).

Radna podloga za ovo zasedanje je obuhvatila oko 76 radnih dokumenata.

Na dnevnom redu zasedanja je bio izveštaj Sekretarijata o radu za proteklo vreme od poslednjeg zasedanja, i razmatranje sledećih projekata:

PROJEKT 1 — Specifikacija mesta spoja kanala

Razmatran je dokument N 95 — Mesto spoja (nacrt predloga standarda, Japan, ISO DP 5656). Ovaj nacrt utvrđuje funkcionalne, električne i mehaničke karakteristike mesta spoja između ulazno/izlaznog upravljanja (upravljačke jedinice) i kanala u kompjuterskim sistemima. Kao standard treba da služi postizanju zajedničke osnove za kompatibilnost opreme u kompjuterskim sistemima i da olakša korisnicima i isporučiocima specifikiranje karakteristika za spajanje između raznih oprema.

U vezi s primenom ovog standarda treba napomenuti da on ne specificira operativne karakteristike koje su inače specifične za bilo koju vrstu

ulazno/izlazne opreme, već da se isti odnosi na sposobnost zamenljivosti u spajanju.

Ostali dokumenti: N 99 — Komentar po N 95 (USA); N 112 — Modifikacija N 95 (Japan); N 115 — Komentar po N 95 (USA).

PROJEKT 2 — Termini s objašnjenjima

Okončano razmatranje dokumenta N 36 — Funkcionalni zahtevi za mesto spoja. Termini s objašnjenjima.

PROJEKT 3 — Metodi za ocenjivanje predloga za mesto spoja kanala

Okončano razmatranje dokumenta N 6 — Metoda ocenjivanja predloga za mesto spoja kanala (Japan) i dokumenta N 15 — Sugestije po N 6 (USA).

PROJEKT 4 — Administrativno poslovanje sa standardima za mesto spoja kanala

Razmatran dokument N 77 — Izveštaj radne grupe po problematici administracije za standarde mesta spoja.

Predlog za osnivanje Radne grupe 2.

Ostali razmatrani dokumenti: N 118 — Predlog za formiranje međunarodnog administrativnog tela za standarde mesta spoja (Japan); N 119 i N 120 — Izveštaj i komentar Ad Hoc grupe po N 118.

PROJEKT 5 — Mesto spoja između računskog sistema i industrijskih procesa

Razmatrani dokumenti: N 104 — Izveštaj Radne grupe 1 po problematici specifikacije mesta spoja i terminologije; N 105 — Obrasci za specifikaciju mesta spoja, sa komentarima i objašnjenjima; N 106 — Program rada Potkomiteta IEC/TC 65, — u vezi s terminologijom i razgraničenjem područja rada.

PROJEKT 6 — Mesto spoja za regulaciju snage

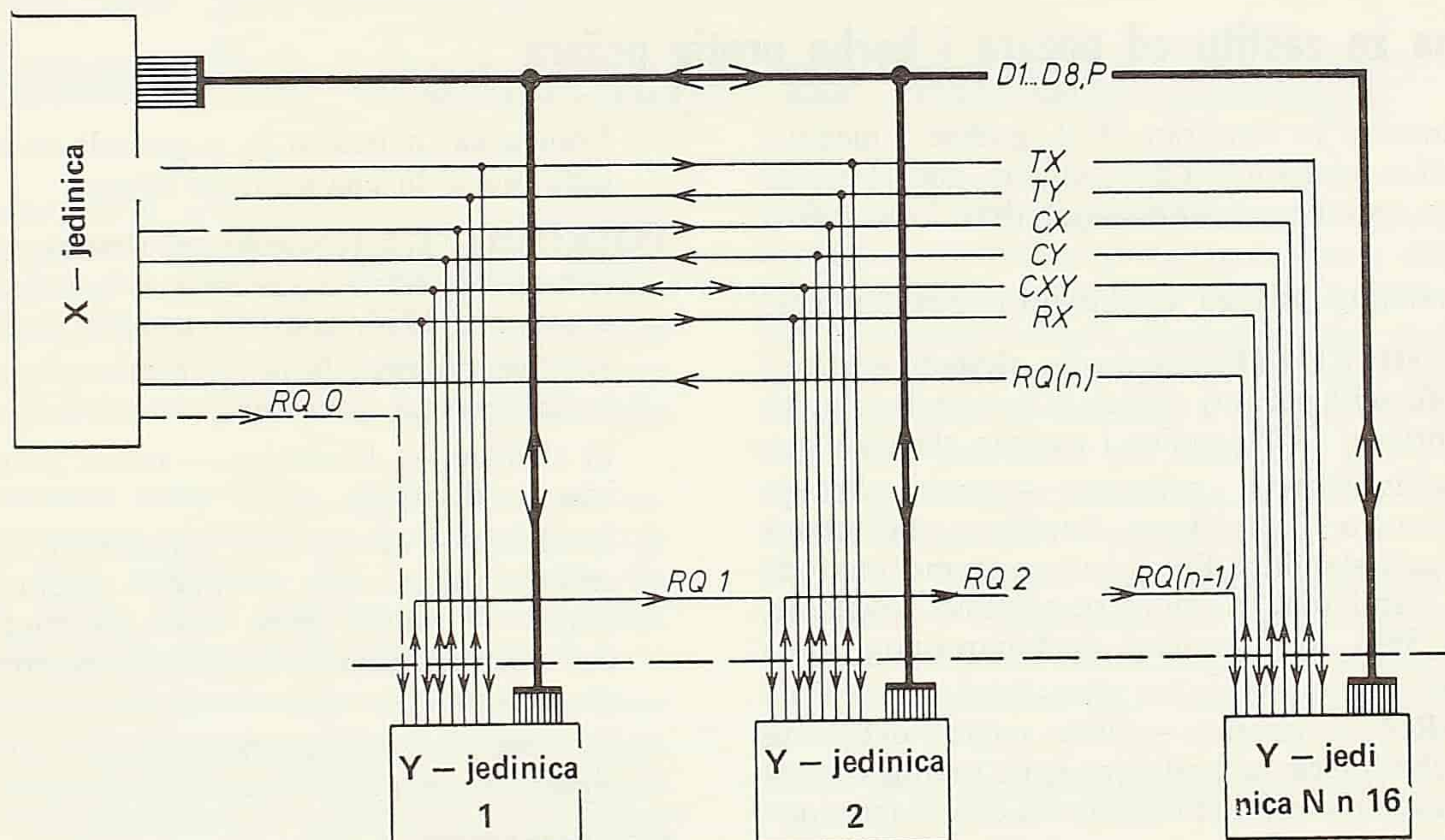
Prihvaćeno da se započne sa radom.

PROJEKT 7 — Funkcionalni zahtevi za primenu mesta spoja nižeg nivoa

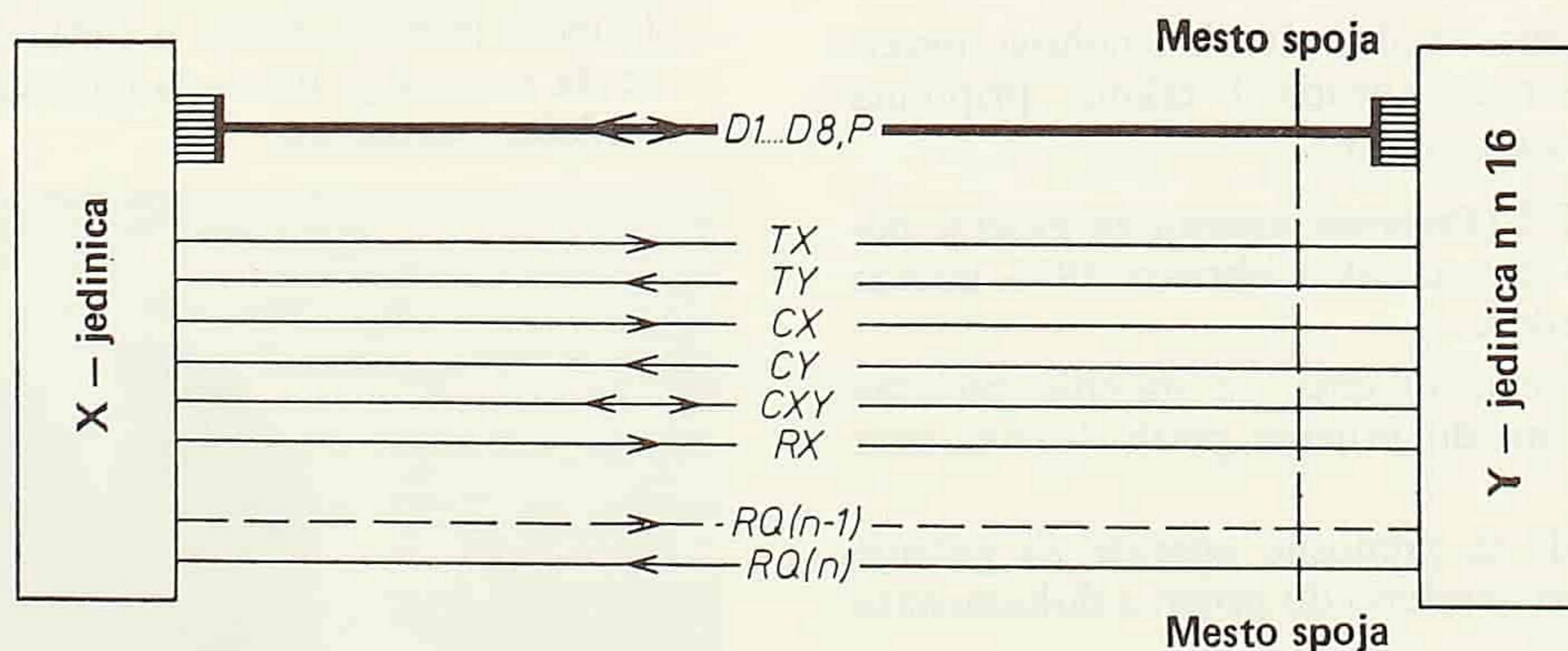
Razmatrani dokumenti: N 94 — Funkcionalni zahtevi za mesto spoja lokalnog nivoa (Velika Britanija); N 100 — Odgovor USA u vezi s projektom 7 (USA); N 102 — Funkcionalni zahtevi za mesto spoja periferne jedinice u digitalnom

sistemu za obradu podataka (S. R. Nemačka); N 103 — Mesto spoja u digitalnim sistemima za obradu podataka. Funkcionalni zahtevi (nacrt predloga standarda, S. R. Nemačka).

Nacrt standarda N 103 utvrđuje uslove kompatibilnosti između perifernih jedinica koje se koriste za ulaz i/ili izlaz podataka (»Y-jedinice«) i komponentata sistema koje se koriste za ulaz i/ili izlaz

Slika 1. Primer za uređenje „bus“
($n \leq 16$ je broj raspoloživih Y-jedinica)
(Primer iz dokumenta N 103-1976-03)

Slika 2. Primer za uređenje „zvezde“
($n \leq 16$ je broj raspoloživih Y-jedinica)
(Primer iz dokumenta N 103-1976-03)

upravljanja (»X-jedinice«), bez obzira kog proizvođača.

Isti standard specificira mesto spoja između X-jedinice i Y-jedinice, preko koga se podaci razmenjuju serijski, — bajtovima, ili paralelno, — bitovima.

Mesto spoja po ovom standardu omogućuje da se asinhrono vrši prenos podataka u oba smera između X- i Y-jedinice, — preko osam vodova za podatke i jednog paritetnog voda. Principijelna

šema uređenja tipa »bus« data je na slici 1, a tipa »zvezda« na slici 2.

U okviru razmatranja po ovom projektu, postavljen je zahtev da se pri utvrđivanju funkcionalnih zahteva za mesto spoja nižeg nivoa obuhvate i minikomputeri.

Na kraju zasedanja je doneto 12 zaključaka po predmetima koji su bili razmatrani, uključujući osnivanje radnih grupa 2 i 3 i program i rokove radova i akcija.

izveštaj o radu ISO/TC 21

Oprema za zaštitu od požara i borba protiv požara

Ovaj Komitet je formiran 1974. godine i njegova aktivnost se odvija u šest potkomiteta, gde učestvuje dvadeset zemalja, a sekretarijat drži Velika Britanija.

Evo osnovnog prikaza o aktivnosti potkomiteta:

POTKOMITET 1 (Terminologija, simboli, oznake i klasifikacija požara) održao je svoj prvi sastanak u februaru 1975. godine i tretirao sledeće:

- a) »Klasifikacija požara« — potkomitet je preporučio Tehničkom komitetu da usvoji evropski standard EN 2 kao nacrt međunarodnog standarda. Komitet se saglasio i izglasao DIS 3941 kao predlog međunarodnog standarda,
- b) »Rečnik izraza« — lista nacрта definicija potrebnih termina podržana je na prvom sastanku, ali je potkomitet odlučio da odloži terminologiju za kasnije,
- c) »Grafički simboli« — ustanovljena radna grupa 1 pripremiće nacrt predloga za grafičke simbole,
- d) »Požarni znaci i obaveštenja i njihovo osvetljavanje« — radna grupa 1 takođe priprema nacrt predloga i za ovo.

POTKOMITET 2 (Prenosni aparati za gašenje požara) održao je sastanak u februaru 1975. godine i tretirao sledeće:

- a) »Klasifikacija uređaja za gašenje požara« — još nerešeno do prijema prvih dokumenata od CEN,
- b) »Standardi za prenosne aparate za gašenje požara« — još nerešeno do prijema dokumenata od CEN.

POTKOMITET 3 (Sistemi za detekciju i alarmiranje požara) održao je sastanak u februaru 1975. godine i tretirao:

- a) »Sistemi za detekciju i alarmiranje požara« — dva dela evropskog standarda su u finalnom stadijumu pripreme. Unapred je rečeno da će rad u ISO biti moguć kasno 1976. godine.

POTKOMITET 4 (»Oprema za borbu protiv požara sem prenosnih aparata za gašenje požara«) je imao da radi »vatrogasna creva«, »brizgaljke« i »opremu za ličnu zaštitu vatrogasaca«. Rad u ovom potkomitetu, čiji je sekretarijat držala

Francuska, napušten je, a ponuda za nastavak rada nije dobivena sa druge strane.

POTKOMITET 5 (»Nepokretni sistemi za gašenje požara«) je održao sastanak svih radnih grupa u oktobru 1974. godine i tretirao sledeće:

- a) »Sistemi prskalice« — radna grupa 1 proizvodi završni dokument,
- b) »Sistemi za kvašenje« — radna grupa 1 ovo ima na diskusiji,
- c) »Ručni i automatski nepokretni sistemi za gašenje požara, sem prskalice i sistema za kvašenje« — radna grupa 2 je pripremila radni dokument za sisteme za gašenje požara ugljen-dioksidom,
- d) »Sistemi za sprečavanje i prigušivanje eksplozija« — radni dokument je u pripremi.]

POTKOMITET 6 (Materije za gašenje i borbu protiv požara) je održao prvi sastanak čiji je predmet rada:

- a) »Sredstva za gašenje požara« — radni dokument je na diskusiji u potkomitetu. Očekuje se da napreduje do stupanja nacрта predloga, na sledećem sastanku.

Iz ovog pregleda o radu ISO/TC 21 vidi se da je obiman rad na polju požarne zaštite široko počeo, ali mnogo nije urađeno. S obzirom na dug postupak za donošenje standarda, trebaće mnogo vremena da se dođe do konkretnih rezultata. Naš zadatak je da redovno pratimo rad ovog komiteta i da korisna iskustva usvajamo.

Damnjan Branković, dipl. ing.

forum za potrošače međunarodne organizacije za standardizaciju

U septembru 1976. godine, ISO će pre svoje Generalne skupštine održati značajnu međunarodnu konferenciju sa temom »STANDARDI ZA POTROŠAČE DANAS I SUTRA«. Konferencija će se održati u Londonu 9. i 10. septembra 1976. u organizaciji Britanskog Instituta za standardizaciju (BSI).

U savremenom svetu vlade, službeni organi, industrija i trgovina svakodnevno donose odluke koje utiču na život potrošača. Sve se više uviđa da potrošači imaju pravo sudelovanja u donošenju ovih odluka i da o njima budu informisani.

Organizacije za standardizaciju u celom svetu iznalaze načine da odgovore željama potrošača za učestvovanjem u pripremama standarda koji se ne odnose samo na proizvode za široku potrošnju već i na sveukupnu okolinu u kojoj čovek živi.

ISO FORUM 1976. za potrošače će pažljivo razmatrati mogućnosti učestvovanja potrošača u na-

cionalnim i međunarodnim delatnostima standardizacije ceneći koliko je taj mehanizam efikasan i kako se može unaprediti. Forum će takođe razmatrati budući smisao standardizacije, vladine odredbe koje utiču na potrošače, u kojoj meri standardi pomažu proizvodnji i trgovini da udovolje zahtevima potrošača pri kupovini, kao i mogućnosti upoznavanja javnosti sa vrednošću standarda putem propagande i obrazovanja.

Na ovom Forumu biće zastupljene organizacije potrošača i organizacije za ispitivanje kvaliteta, predstavnici proizvođača i trgovaca, novinari, ustanove za standardizaciju i vladine ustanove iz većine zemalja.

Radni jezici će biti engleski i francuski.

Prevod ing. Z. MILIVOJEVIĆA

ISO Bilten br. 4, april 1976.

X jugoslovensko jubilarno Savetovanje o kvalitetu

U Beogradu je od 11—13. maja 1976. godine održano X jugoslovensko jubilarno savetovanje o kvalitetu, u organizaciji Društva za unapređenje kvaliteta SR Srbije i Jugoslovenskog saveza organizacija za kvalitet, na moto temu »KVALITET I ZAŠTITA POTROŠAČA«.

Izuzetno veliki broj učesnika (oko 500) i referata (63) istaknutih društveno-političkih, stručnih i naučnih radnika kao: Dr. Tihomira Vlaškalića, predsednika CK SK Srbije, Dr. Berislava Šefera, potpredsenika SIV-a, Milana Krajnovića, direktora Jugoslovenskog zavoda za standardizaciju, Milijana Medenice, glavnog saveznog tržišnog inspektora, akademika Julija Hahamovića, iz Sarajeva, zatim radovi iz privrede, organizacija potrošača, trgovine, inspekcije itd., učinili su da ovo savetovanje ostvari potpun uspeh u vezi sa sagledavanjem problematike kvaliteta proizvoda i usluga i mogućnosti uticaja potrošača na kvalitet.

Na savetovanju su oštro podvučeni značaj jugoslovenske standardizacije i potreba za aktivnim, organizovanim i koordiniranim radom na ovom polju, što nameće ozbiljne obaveze Jugoslovenskom zavodu za standardizaciju.

Pošto su zaključci savetovanja vrlo interesantni i korisni, sa gledišta standardizacije u našoj zemlji, to ih u celosti objavljujemo:

zaključci jubilarnog X jugoslovenskog savetovanja o kvalitetu beograd, 11. do 13. maja 1976. godine

U posleratnom periodu učinjeni su znatni naponi na unapređenju kvaliteta proizvoda i usluga u našoj zemlji i ostvareni su značajni rezultati. Borba za bolji kvalitet je sistemska pretpostavka našeg socijalističkog razvoja pri čemu, u odnosu na potrošače, predstavlja njihovu najznačajniju potrebu i interes. Kvalitet proizvoda i usluga, kao i zaštita potrošača, nisu samo tehničko ili tehnoeкономsko pitanje već društveni problem od najšireg značaja, koji zahteva posebnu pažnju i angažovanje. Treba prevazilaziti shvatanje da će samo tržište i zakoni robne privrede, pa i funkcionisanje socijalističke privrede, automatski obezbeđivati adekvatan kvalitet proizvoda i usluga, bez istovremene i najšire društvene funkcije, počev od udruženog rada pa do svih drugih društvenih faktora.

JUGOSLOVENSKI SAVEZ ORGANIZACIJA ZA
UNAPREDJENJE KVALITETA I POUZDANOSTI

DRUŠTVO ZA UNAPREDJENJE KVALITETA,
PROIZVODA I USLUGA SR SRBIJE

X JUBILARNO JUGOSLOVENSKO SAVETOVANJE O KVALITETU

KVALITET I ZAŠTITA

POTROŠAČA

BEOGRAD, 11., 12. I 13. MAJA 1976. GODINE

Obezbeđenje kvaliteta i zaštita potrošača mogu efikasno da se ostvare samo integrisanjem napora proizvođača (koji su istovremeno i potrošači), organa uprave, zakonodavstva, standardizacije, inspekcije, samoupravnih interesnih zajednica, asocijacije privrede, društveno-stručnih i društveno-političkih organizacija i organizacija potrošača.

Kvalitet treba da bude briga celog društva i stalna društveno politička akcija, pa sve organizovane snage treba usmeriti u ovom pravcu, što je i osnovni smisao Rezolucije Savezne skupštine o kvalitetu u Godini kvaliteta.

Na kvalitet ne treba gledati apstraktno i težiti za egzibicionizmom već ka društveno opravdanom kvalitetu i praktičnim rešenjima.

Ustav SFRJ potencira povezivanje radnih ljudi i građana, organizovanih u mesnoj zajednici i na drugi način, sa organizacijama udruženog rada, samoupravnim organizacijama i zajednicama, radi ostvarivanja njihovih zajedničkih interesa i potreba.

Nacrt Zakona o udruženom radu bliže određuje načelo o zaštiti potrošača i korisnicima usluga kao i načelo njihovog organizovanja radi zaštite interesa i ostvarivanja uticaja na razvoj proizvodnje i određenih delatnosti koje zadovoljavaju njihove potrebe. Polazeći od ovih stavova, sadržaja izloženih referata i diskusija, učesnici savetovanja su zaključili da u daljem radu treba sprovesti sledeće akcije:

1. Preventivnim delovanjem u osnovnim organizacijama udruženog rada i svim drugim složenijim oblicima udruživanja rada, gde se kvalitet ostvaruje i ugrađuje u proizvod i usluge, treba raditi na poboljšanju planiranja, projektovanja, konstrukcije, tehnologije, metoda rada kontrole kvaliteta, samoupravne organizacije, obučavanja kadrova itd.

Osnovni nosioci ovih zadataka treba da budu radnici u udruženom radu. Značajnu ulogu u ovome imaju standardizacija i društveno-stručne organizacije.

Delovanjem na kvalitet u proizvodnji utiče se na ekonomičnost privređivanja, produktivnost, ostvarivanje optimalnog nivoa kvaliteta i na racionalno ponašanje udruženih radnika koji, kao proizvođači i potrošači, u uzajamnoj zavisnosti i povezanosti, treba da se izbore za shvatanje i praksu da dohodak ne treba sticati putem zidanja cena ili snižavanjem kvaliteta svojih proizvoda i usluga, već većom produktivnošću rada, efikasnošću i boljim kvalitetom.

U proizvodnji kvalitet izrade treba da bude jedna od osnova raspodele prema radu i dugoročnih poslovnih odnosa.

2. Delovanjem u prometu na proizvode i usluge, zakonskim regulisanjem, projektovanjem i sprovođenjem potrebnih mera i organizovanim nadgledanjem kvaliteta treba efikasno uticati na odstranjivanje iz prometa proizvoda ili usluga koji ne zadovoljavaju propisane zahteve u odnosu na kvalitet. Pri ovome posebno treba regulisati proizvode i usluge čija upotreba može da ugrozi zdravlje i život čoveka, čovekovu sredinu, bezbednost zemlje, vredna materijalna i kulturna dobra i sl.

Ovo treba ostvariti samoupravnim sporazumevanjem, društvenim dogovaranjem, ugovorima, zakonima, tehničkim propisima, standardima i ostalim aktima, kontrolisanjem kvaliteta u prometu, a posebno sistemima atestiranja, znakova kvaliteta i uporednih ispitivanja.

Takođe treba obezbediti uslove za uspešniji rad i koordinaciju aktivnosti inspeksijskih službi radi obezbeđivanja potrošača od nekvalitetnih proizvoda i usluga.

3. Samoupravnim sporazumevanjem, a u potrebnoj meri i zakonima, propisima i standardima regulisati: garantni rok, obavezu obezbeđenja rezervnih delova i servisa za ceo radni vek proizvoda, način reklamiranja i zamene neispravnog proizvoda, pakovanje, skladištenje, označavanje itd.

4. Asocijacije privrede, samoupravne interesne zajednice u privrednim i društvenim delatnostima, kao i veliki sistemi (PTT, železnica i dr.) treba da se posebno angažuju na obezbeđenju kvaliteta i zaštiti potrošača u toku stvaranja kvaliteta (preventivno) ali isto tako i u toku prometa i eksploatacije. Komisije, odbori, saveti ili druge forme organizovanja, pri ovim asocijacijama i zajednicama, treba da obave koordinaciju i usmeravanje na području kvaliteta, obrazovanja kadrova za kvalitet i iniciranje određenih akcija za unapređenje kvaliteta, praćenje pozitivnih dostignuća i dr.

5. Organizovani potrošači kroz Mesne zajednice, Konferencije potrošača i druge oblike organizovanja potrošača treba da utiču prvenstveno na odnose u prometu i eksploataciji proizvoda preko svojih predstavnika u komisijama i organima prilikom donošenja regulativnih akata i drugih odluka, odgovarajućih društvenih dogovora u ovoj oblasti, kao i učestvovanjem u formiranju i kontroli cena na osnovu Samoupravnih sporazuma sa proizvođačima roba, prometnim organizacijama i vršiocima usluga.

Potrošači preko svojih organizacija treba aktivno da koriste sve zakonske mogućnosti i preduzimaju potrebne mere kada su ugroženi njihovi interesi.

6. JUSK i društva za unapređenje kvaliteta republika i pokrajina treba da preduzimaju najšire akcije na unapređenju kvaliteta i zaštiti potrošača kao:

— Regulisanje nivoa kvaliteta proizvoda i usluga kroz propise i standarde, stručnim delovanjem i radom u granskim sekcijama ili posebnim stručnim komisijama.

— Razvijanje i unapređenje organizacije i metoda rada kontrole kvaliteta u skladu sa načelima Ustava, a u cilju ostvarivanja integralnosti i obezbeđenju kvaliteta, povećanja efikasnosti i ekonomičnosti rada.

— Učestvovanje pri rešavanju i delovanje na rešenja pri donošenju samoupravnih, društvenih i drugih regulativnih akata kojima će se u prometu i eksploataciji zaštititi potrošač, ali i obezbediti ekonomično poslovanje proizvođača.

— Obrazovanje kadrova za sva područja projektovanja i kontrolisanja kvaliteta, kao i za informisanje, obrazovanje i vaspitavanje potrošača u odnosu na kvalitet.

7. JUSK i društva za unapređenje kvaliteta treba da ulože napore da se u srednjoročnom planu SFRJ, Nacrtu Zakona o udruženom radu, Nacrtu zakona o standardizaciji i ostalim zakonima i propisima unose odredbe o kvalitetu proizvoda i usluga koje odgovaraju sadašnjem stepenu razvoja našeg društva, potrebama privrede i potrošača i zahtevima izvoza i uvoza.

8. JUSK i društva za unapređenje kvaliteta treba da budu inicijatori, kod odgovarajućih organa, za usmeravanje dela sredstava, od neopravdano stečenog dohotka na račun kvaliteta, za trajne akcije na unapređenju i obezbeđenju kvaliteta.

9. Konstatuje se potreba za sistemom informisanja, u vezi sa kvalitetom, koji bi pokrio faze izrade, prometa i eksploatacije proizvoda, te bi u ovom procesu JUSK i društva trebalo bi aktivnije da deluju. Postojeće informacije o kvalitetu proizvoda i usluga treba, putem sredstava javnog informisanja, redovno da budu dostupne javnosti.

10. Ove zaključke uputiti društveno-političkim zajednicama, zainteresovanim organima uprave (federacije, republika, pokrajina i opština), društveno stručnim organizacijama, organizacijama potrošača, asocijacijama i interesnim zajednicama privrede i društvenih delatnosti kao i ostalim zainteresovanim za pitanje kvaliteta.

savetovanje »standardizacija '76«

28. i 29. oktobra 1976. godine održaće se u Opatiji, u prostorijama Grand hotela ADRIATIC, DRUGO JUGOSLOVENSKO SAVETOVANJE »STANDARDIZACIJA '76«, sa temom:

»Standardizacija — faktor unapređenja međunarodne saradnje«

Na inicijativu učesnika Prvog savetovanja »Standardizacija '74« u Portorožu, ovo značajno Savetovanje se održava svake druge godine s temama od opšteg interesa za područje standardizacije.

Kako je ovo jedinstveni skup stručnjaka iz domena standardizacije to je ovo i izvanredna prilika da se za vreme održavanja Savetovanja održi i osnivačka skupština Jugoslovenskog udruženja za primenu standarda i obeleži 30. godišnjica donošenja »Uredbe o standardizaciji«, prvog dokumenta Vlade FNRJ koji reguliše delatnost standardizacije u novoj Jugoslaviji.

Određeni su sledeći ciljevi Savetovanja:

— Razmatranje međunarodne standardizacije s gledišta saradnje na intelektualnom, tehnološkom i privrednom području;

— razmatranje međunarodne standardizacije i njenog doprinosa zemljama u razvoju;

— razmatranje razvoja međunarodnog sistema atestiranja s gledišta uključivanja Jugoslavije u taj sistem;

— razmatranje rezultata rada međunarodne standardizacije u zaštiti čovekove okoline.

U vezi sa predmetnim Savetovanjem štampano je I Saopštenje i razaslato je na oko dve hiljade adresa potencijalno zainteresovanih učesnika. Saopštenje pruža informacije u vezi sa prijavom učešća (krajnji rok 31. avgust 1976), rokom za prijavu referata (najkasnije do 31. avgusta '76), informaciju o opsegu referata kao i uputstvo da se u izradi referata treba pridržavati utvrđenih teza Savetovanja koje su takođe obuhvaćene u tekstu Saopštenja.

Svi zainteresovani za I Saopštenje mogu se obratiti Jugoslovenskom zavodu za standardizaciju (za STANDARDIZACIJU '76) ul. **Slobodana Penzića Krcuna br. 35, 11000 Beograd**, ili na telefon (011) 645-437.

objavljeni jugoslovenski standardi

»Službeni list SFRJ« br. 12/76 od 26. III 1976. god.

JUS

N.A5.530	Merenje parcijalnih pražnjenja	38.—
1976.		
N.A5.531	„ Dopunska objašnjenja	35.—
1976.		

Navedeni standardi primenjuju se od 1. juna 1976. godine

»Službeni list SFRJ« br. 14/76 od 9. IV 1976. god.

JUS

U.N2.300	Kartonske cevi kao oplata u građevinarstvu.	
1976.	Uslovi kvaliteta i ispitivanja	20.—
G.C8.011	Proizvodi od gume. Gumirana tkanina za potrebe zdravstva	14.—
1976.		
G.C8.012	„ Gumene kecelje za potrebe zdravstva	14.—
1976.		

Navedeni standardi obavezni su i stupaju na snagu 1. maja 1976. godine

JUS

M.Z2.515	Čelične posude za tečne plinove.	
1976.	Zavarene čelične boce za propan-butan, za punjenja 1, 2 i 3 kg....	14.—
M.Z2.560	„ Usadnici za boce za propan-butan	10.—
1976.		
M.C5.352	„ Ventili za boce za tečne plinove propan-butan, za punjenja 1, 2 i 3 kg	
1976.	Glavne i priključne mere	14.—
M.C5.353	„ Ventili za plinske aparate u domaćinstvu i turizmu. Glavne i prik-	
1976.	ljučne mere	14.—
E.B8.020	Kakao-zrno. Ispitivanje presekom	6.—
1976.		
E.B8.021	„ Uzimanje uzoraka	20.—
1976.		
E.B8.022	„ Tehnički uslovi	17.—
1976.		

JUS

E.B8.023	Kakao-zrno. Određivanje količine vode	10.—
1976.		
E.B8.026	Sirova kafa u zrnu. Određivanje količine vode. Referentna metoda.....	17.—
1976.		
E.B8.027	„ Određivanje količine vode. Praktična metoda	14.—
1976.		

Navedeni standardi obavezni su i stupaju na snagu 1. juna 1976. godine

JUS

B.E4.415	Laboratorijsko posuđe i pribor od stakla. Bireta za analizu gasova po Hempelu	10.—
----------	---	------

Navedeni standard primenjuje se od 16. aprila 1976. godine

jugoslovenski standardi stavljeni van snage

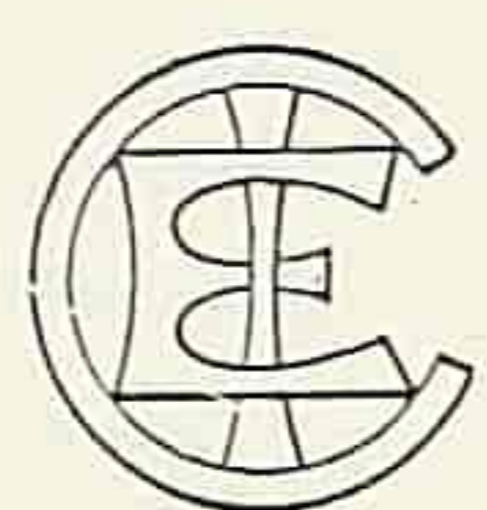
»Službeni list SFRJ« br. 14/76 od 9. IV 1976. god.

JUS B.C1.010

Rešenje stupa na snagu 1. avgusta 1976. godine

Rešenje o jugoslovenskim standardima iz oblasti proizvodnje i prerade nafte i metode ispitivanja proizvoda od nafte (»Službeni list FNRJ«, br. 5/63) prestaje da važi.

Rešenje stupa na snagu osmog dana od objavljivanja u »Službenom listu SFRJ«

**međunarodna
standardizacija**

primljena dokumentacija

Ovaj pregled sadrži predloge međunarodnih standarda, usvojene međunarodne standarde i drugu važniju dokumentaciju koju je Jugoslovenski zavod za standardizaciju primio od Međunarodne organizacije za standardizaciju (ISO) i Međunarodne elektrotehničke komisije (IEC).

Preporučuje se zainteresovanima da koriste ovu dokumentaciju uvidom u prostorijama Jugoslovenskog zavoda za standardizaciju, ili putem izrade kopija, a po posebnom traženju, uz obavezu plaćanja troškova reprodukcije.

dokumentacija ISO

- ISO/TC 2 — Vijci, navrtke i pribor**
Međunarodni standard:
br. 225 »Kotiranje vijaka«
br. 1234 »Rascepke. Metrička serija«
- ISO/TC 4 — Kotrljajni ležaji**
Međunarodni standardi:
br. 1160 »Kotrljajni ležaji. Valjčani ležaji za železnička vozila. Ispitivanje pri prijemu«
br. 1206 »Kotrljajni ležaji. Igličasti ležaji. Metrička serija. Dimenzije serije 48 i 49. Granične dimenzije i tolerancije«
- ISO/TC 5 — Metalne cevi i fitinzi**
Međunarodni standard:
br. 2853 »Metalne cevi i fitinzi. Fitinzi od nerđajućeg čelika za prehrambenu industriju«
- ISO/TC 8 — Brodogradnja**
Predlog međunarodnog standarda:
br. 5483 »Brodogradnja. Zatvarač za nalivanje mazuta i vode«
- ISO/TC 17 — Čelik**
Međunarodni standard:
br. 683/XIV »Termički obrađeni čelici, legirani čelici i čelici za automate. Deo XV »Čelici za ventile za motore sa unutrašnjim sagorevanjem.
- ISO/TC 20 — Aeronautika i kosmonautika**
Međunarodni standardi:
br. 102 »Vazduhoplovi. Otvori za utakanje goriva gravitacijom«
br. 1548 »Vazduhoplovi. Precizni topljeni osigurači. Tip A«
- ISO/TC 22 — Drumska vozila**
Predlog međunarodnog standarda:
br. 3853.2 »Karavani i lake prikolice. Lop-tasta kuka za vuču. Ispitivanje otpornosti« (Rok za primedbe 1. IX 1976)
- ISO/TC 23 — Poljoprivredne mašine i traktori**
Međunarodni standard:
br. 3737 »Poljoprivredni traktori i samohodne mašine. Metoda ispitivanja sistema za regulaciju pritiska«
- ISO/TC 28 — Nafta i proizvodi prerade nafte**
Predlozi međunarodnih standarda:
br. 3993 »Laki ugljovodonici. Merenje gustine ili relativne gustine. Metoda sa aerometrom pod pritiskom«
br. 3997 »Bituminozni materijali. Određivanje prodiranja igle«
br. 4256 »Tečni gasovi, nafte. Određivanje napona pare. LPG metoda« (Rok za primedbe 1. IX 1976)
- ISO/TC 30 — Merenje protoka tečnosti u zatvorenim kanalima**
Predlozi međunarodnih standarda:
br. 4006 »Merenje protoka tečnosti u zatvorenim kanalima. Rečnik i simboli«
br. 5168 »Merenje protoka tečnosti. Proračun granice greške pri merenju protoka« (Rok za primedbe 1. IX 1976)
- ISO/TC 34 — Poljoprivredno-prehrambeni proizvodi:**
Međunarodni standardi:
br. 2293 »Meso i proizvodi od mesa. Prebrojavanje aerobnih bakterija na 30 °C (Referentna metoda)
br. 3493 »Vanila. Rečnik«

ISO/TC 38 — Tekstil

Međunarodni standardi:

- br. 1969 »Užad iz monofilamenta polietilena iz tri struka«
- br. 3660 »Ribarske mreže, pravljenje i sastavljanje. Termini i slike«

ISO/TC 39 — Mašine alatke

Predlog međunarodnog standarda:

- br. 5169 »Mašine alatke. Prikazivanje uputstva za podmazivanje«
(Rok za primedbe 1. IX 1976)

ISO/TC 42 — Fotografija

Međunarodni standardi:

- br. 3298 »Glacijalna sirćetna kiselina za fotografsku upotrebu«
- br. 3772 »Fotografija. Filmovi (u rolnama) za cinkografiju. Dimenzije«

ISO/TC 44 — Zavarivanje

Međunarodni standard:

- br. 3677 »Metali za tvrdo i meko lemljenje. Simboli«

ISO/TC 45 — Elastomeri i proizvodi na bazi elastomera

Međunarodni standardi:

- br. 37 »Vulkanizovana guma. Određivanje zatezne čvrstoće«
- br. 1399 »Vulkanizovana guma. Određivanje propustljivosti gasova. Metoda konstantne zapremine«
- br. 1747 »Vulkanizovana guma. Određivanje atezije tvrdih ploča metodom smicanja (ispitivanje na četvorostruko smicanje)«
- br. 1827 »Vulkanizovana guma. Određivanje modula smicanja (ispitivanje na četvorostruko smicanje)«
- br. 2252 »Gumene čizme sa pojačanjem za upotrebu na niskim temperaturama«

Predlog međunarodnog standarda:

- br. 2782.2 »Vulkanizovana guma. Određivanje propustljivosti gasova. Metoda konstantnog pritiska«
(Rok za primedbe 1. IX 1976)

ISO/TC 47 — Hemija

Međunarodni standardi:

- br. 993 »Kalijumhidroksid, tehnički. Određivanje sadržaja sulfata. Gravimetrijska metoda sa barijumsulfatom«
- br. 1552 »Tečni hlor, tehnički. Metoda uzimanja uzoraka (za određivanje samo sadržaja zapreminskog hlora)«

- br. 1692 »Natrijum i kalijum silikati, tehnički. Određivanje ukupne alkalnosti«

- br. 3118 »Natrijumperborati, tehnički. Granulometrijska analiza«

- br. 3119 »Borna kiselina, i dinatrijumtetraborati. Određivanje sadržaja hroma. Fotometrijska metoda sa difenikarbazidom«

- br. 3120 »Dinatrijumtetraborati i sirovi natrijumborati, tehnički. Određivanje sadržaja vode. Gravimetrijska metoda«

- br. 3121 »Borna kiselina, boroksid i dinatrijumtetraborati, tehnički. Određivanje sadržaja hlorida. Merkurimetrijska metoda«

- br. 3122 »Borna kiselina, boroksid, dinatrijumtetraborati, natrijumperborati i sirovi natrijumborati, tehnički. Određivanje sadržaja gvožđa«

- br. 3123 »Natrijumperborati, tehnički. Određivanje brzine rastvaranja. Konduktometrijska metoda«

- br. 3124 »Sirovi natrijumborati, tehnički. Određivanje gvožđa rastvornog u alkalnoj sredini. Fotometrijska metoda sa 2,2' bitiridinom«

- br. 3125 »Sirovi natrijumborati, tehnički. Određivanje aluminijuma rastvornog u alkalnoj sredini. Titrimetrijska metoda sa EDTA-Koltiksom«

- br. 3139 »Fluorovodonična kiselina (vodeni rastvor), tehnička. Uzimanje uzoraka i metode ispitivanja«

- br. 3427 »Halogenisani gasoviti ugljovodoni. Uzimanje uzoraka«

- br. 3428 »Natrijumfluorid, tehnički. Pripremanje i čuvanje uzoraka za ispitivanje«

- br. 3566 »Natrijumfluorid za proizvodnju aluminijuma. Određivanje sadržaja hlorida. Turbidimetrijska metoda«

ISO/TC 48 — Laboratorijsko stakleno posuđe

Predlozi međunarodnih standarda:

- br. 4796 »Laboratorijsko stakleno posuđe. Laboratorijske boce«

- br. 4799 »Laboratorijsko stakleno posuđe. Stakleni kondenzatori«

- br. 4800 »Laboratorijsko stakleno posuđe. Levkovi«

(Rok za primedbe 1. IX 1976)

ISO/TC 61 — Plastične mase

Međunarodni standard:

- br. 3451 »Plastične mase. Određivanje pepela. Opšte metode«

- ISO/TC 67 — Materijali i oprema za industriju nafte i prirodnog gasa**
Predlog međunarodnog standarda:
br. 3962 »Materijali i oprema za industriju nafte i prirodnog gasa. Alat za spajanje čeličnog bušućeg pribora (cevovoda) za eksploataciju nafte ili prirodnog gasa«
(Rok za primedbe 1. IX 1976)
- ISO/TC 70 — Motori sa unutrašnjim sagorevanjem**
Predlog međunarodnog standarda:
br. 3977 »Gasne turbine. Obezbeđenje«
(Rok za primedbe 1. IX 1976)
- ISO/TC 71 — Beton**
Međunarodni standard:
br. 1920 »Ispitivanje betona. Dimenzije, tolerancije i primenljivost epruveta«
- ISO/TC 79 — Laki metali i njihove legure**
Međunarodni standardi
br. 1178 »Magnezijumove legure. Određivanje rastvornog cirkonijuma. Fotometrijska metoda sa alizarinsulfanatom«
br. 2354 »Magnezijumove legure. Određivanje nerastvornog cirkonijuma. Fotometrijska metoda sa alizarimsulfonatima«
- ISO/TC 82 — Rudarstvo**
Međunarodni standard:
br. 3155 »Rudarska žičana užad za izvozna postrojenja. Tekstilni uložak. Karakteristike i ispitivanja«
- ISO/TC 89 — Ploče od drveta ili drugih lignoceluloznih vlaknastih materija**
Međunarodni standardi:
br. 2695 »Ploče vlaknatice. Tvrdi i srednje tvrde ploče za opštu upotrebu. Specifikacije kvaliteta. Izgled, oblik i tolerancije dimenzija«
br. 2696 »Ploče vlaknatice. Tvrdi i srednje tvrde ploče za opštu upotrebu. Specifikacija kvaliteta. Upijanje vode i bubrenje«
br. 3340 »Ploče vlaknatice. Određivanje sadržaja peska«
- ISO/TC 92 — Ispitivanja protivpožarne otpornosti građevinskog materijala i konstrukcija**
Međunarodni standard:
br. 3008 »Ispitivanje otpornosti prema vatri. Vrata i uređaji za zatvaranje«
- ISO/TC 93 — Skrob**
Predlog međunarodnog standarda:
br. 5378 »Skrob. Određivanje azota. Spektrofotometrijska metoda«
(Rok za primedbe 1. IX 1976)
- ISO/TC 97 — Računske mašine i obrada informacija**
Međunarodni standardi:
br. 2382/XI »Obrada podataka. Rečnik. Odeljak 11: Upravljanje uzlazno-izlaznom i aritmetičkom opremom«
br. 3309 »Teleinformatika. Procedura upravljanja za spajanje podataka na visokom nivou. Struktura okvira«
- ISO/TC 99 — Polupreradevine od drveta**
Međunarodni standard:
br. 3399 »Parket u blokovima od sirovog drveta liščara. Klasifikacija hras-tovog parketa u blokovima«
- ISO/TC 106 — Materijal i proizvodi za zubarstvo**
Predlog međunarodnog standarda:
br. 4049 »Zubarski materijali za punjenje na bazi smola«
(Rok za primedbe 1. IX 1976)
- ISO/TC 119 — Materijali i proizvodi metalurgije praha**
Predlog međunarodnog standarda:
br. 4022 »Propustljivi sinterovani metalni materijali. Određivanje propustljivosti tečnosti«
(Rok za primedbe 1. IX 1976)
- ISO/TC 128 — Cevi i fitinzi od stakla**
Međunarodni standardi:
br. 3585 »Staklena oprema, cevovodi i fitinzi. Karakteristike borsilikatnog stakla 3,3«
br. 3586 »Staklena oprema, cevovodi i fitinzi. Opšta pravila za ispitivanje, rukovanje i upotrebu«
br. 3587 »Staklena oprema, cevovodi i fitinzi. Cevovodi i fitinzi otvora od 15 do 150 mm. Usaglašenost i zamisljivost«
- ISO/TC 132 — Ferolegure**
Predlozi međunarodnih standarda:
br. 5445 »Ferosilicijum. Tehnički uslovi za isporuku«
br. 5446 »Feromangan. Tehnički uslovi za isporuku«
br. 5447 »Ferosilikomangan. Tehnički uslovi za isporuku«
br. 5448 »Ferohrom, tehnički 20. Uslovi za isporuku«
br. 5449 »Ferosilikohrom. Tehnički uslovi za isporuku«
(Rok za primedbe 1. IX 1976)

ISO/TC 138 — Cevi i fitinzi od plastičnih masa za transport fluida

Međunarodni standard:

br. 3474 »Cevi od polivinilhlorida (PVC).
Specifikacija i merenje kapaciteta«

Predlog međunarodnog standarda:

br. 4344 »Adaptci za fitinge od neplastificiranog polivinilhlorida (PVC) za cevi pod pritiskom. Dužina polaganja i mere navoja«

(Rok za primedbe 1. IX 1976)

ISO/TC 139 — Furnirske ploče

Predlozi međunarodnih standarda:

br. 4841 »Furnirske ploče. Određivanje modula elastičnosti pri savijanju i naprezanja na savijanje«

br. 4843 »Furnirske ploče. Određivanje modula elastičnosti pri istezanju i naprezanja na istezanje«

(Rok za primedbe 1. IX 1976)

ISO/TC 145 — Grafički simboli

Međunarodni standard:

br. 3461 »Grafički simboli. Opšti principi za prikazivanje«

Predlog međunarodnog standarda:

br. 3957 »Grafički simboli. Indeks i pregled grafičkih simbola«

(Rok za primedbe 1. IX 1976)

ISO/TC 151 — Ploče iverice

Predlog međunarodnog standarda

br. 4025 »Ploče iverice. Određivanje modula elastičnosti pri savijanju i naprezanja na savijanje«

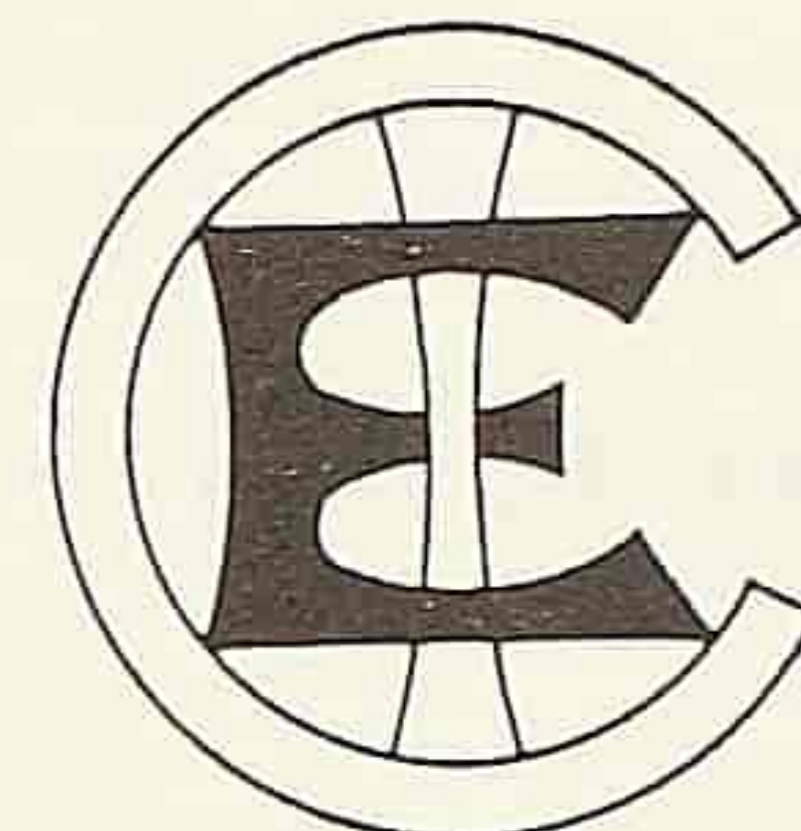
(Rok za primedbe 1. IX 1976)

ISO/TC 154 — Dokumenti, osnovni podaci u administraciji, trgovini i industriji

Međunarodni standard:

br. 2014 »Pisanje kalendarskih datuma u numeričkom obliku«

dokumentacija IEC

IEC/TSC — 12A Radioprijemnici

IEC standard, publikacija 315—8: Metode merenja radioprijemnika za različite klase emisija. Deo 8: »Radiofrekvencijska merenja za profesionalne prijemnike za frekvencijski modulirane za telegrafiju«. Prvo izdanje, 1975. godine. Cena: 24,50 šv. fr.

IEC/SC — 17A Sklopni aparati visokog napona

IEC-publikacija 129: Rastavljači naizmjenične struje i zemljospojnici. Drugo izdanje 1975. godine. Cena: 120 šv. fr.

IEC/TSC — 17B Sklopni aparati niskog napona

IEC publikacija 337—2B: Drugi dodatak publikacije 337—2 (1972). Pomoćna oprema za upravljanje (Sklopni aparati niskog napona za upravljačka i pomoćna strujna kola, podrazumevajući i upravljačke kontaktore). Drugi deo: Posebna uputstva za izbor tipova pomoćne opreme za upravljanje. Treća sekcija: Pomoćni kontaktori. Četvrta sekcija: Automatska pomoćna oprema za upravljanje. 1976. godina. Cena: 18 šv. fr.

IEC/TSC — 21A Alkalni akumulatori

IEC publikacija 509: Nikl — kadmijum zaptivni, obnovljivi, minijturni elementi. Prvo izdanje 1976. godine. Cena: 19 šv. fr.

IEC/TC — 27 Industrijsko električno zagrevanje

IEC publikacija 519—1: Sigurnost u elektrotermičkim instalacijama. Opšta pravila. Prvo izdanje 1975. god. Cena: 45 šv. fr.

IEC publikacija 519—2: Sigurnost u elektrotermičkim instalacijama. Posebna pravila za instalacije elektroparnog zagrevanja. Prvo izdanje 1975. godine. Cena: 26 šv. fr.

IEC publikacija 519—3: Sigurnost u elektrotermičkim instalacijama. Posebna pravila za instalacije indukcionih peći mrežne i srednje učestanosti. Prvo izdanje 1975. godine. Cena: 16 šv. fr.

IEC/TC — 29 Elektroakustika

IEC standard, publikacija 50 (806): Međunarodni elektrotehnički rečnik, Odeljak 806. »Snimanje i reprodukcija zvuka i slike«. Prvo izdanje, 1975. godine. Cena: 65 šv. fr.

IEC/TC — 34 Sijalice i pribor

Dopuna 1 IEC publikacije 81 (prvo izdanje, 1975): Fluorescentne cevi za opšte osvetljenje. Cena: 6 šv. fr.

Dopuna 1 IEC publikacije 82 (prvo izdanje, 1975): Balasti za fluorescentne cevi. Cena: 6 šv. fr.

IEC/TC — 36 Izolatori

IEC publikacija 507 (prvo izdanje, 1975): Ispitivanja metodom veštačkog prljanja visokonaponskih izolatora za mreže naizmjenične struje. Cena: 39 šv. fr.

IEC/TC — 44 Električna oprema za mašine alatke IEC publikacija 204—1B

(Prvo izdanje, 1975): Druga dopuna IEC publikacije 204—1 (1965). Električna oprema za mašine alatke. Prvi deo: Električna oprema mašina za opšte svrhe. Dodatak C: Maksimalno prenosiva struja u provodnicima i kablovima izolovanih polivinil-hloridom i njihova zaštita od struje kratkog spoja. Cena: 18 šv. fr.

IEC publikacija 204—1C (prvo izdanje, 1975): Električna oprema za mašine alatke. Deo prvi: Električna oprema mašina za opšte svrhe. Dodatak E: Primeri planova, dijagrama, tabela i uputstava. Cena: 35 šv. fr.

IEC/TC — 45 Nuklearna instrumentacija

Publikacija IEC br. 50 (391) (1975, Prvo izdanje). Revizija IEC publikacije 50 (66) (1968, II izdanje). Međunarodni elektrotehnički rečnik, grupa 391: Otkrivanje i merenje jonizujućih zračenja električnim sredstvima. Cena: 80 šv. fr.

IEC/TC — 45 Nuklearna instrumentacija

IEC standard, publikacija br. 516 (1975, I izdanje)

Modularni merni sistem za obradu podataka: CAMAC sistem. Cena: 75 šv. fr.

IEC/TC — 45

Nuklearna instrumentacija

IEC standard, publikacija br. 527 (1975, I izdanje). Pojačivači za jednosmernu struju: Karakteristike i metode ispitivanja. Cena: 69,50 šv. fr.

IEC/TC — 45B

Instrumentacija za radiološku zaštitu

IEC standard, publikacija br. 504 (1975, I izdanje). Monitori i pribor za upozorenje kontaminacije ruku i nogu. Cena: 30 šv. fr.

IEC/SC — 59B

Funkcionalnost električnih aparata za domaćinstvo

Kuhinjski aparati.

IEC-publikacija 530: Metode merenja performansi električnih čajnika za upotrebu u domaćinstvu i sličnim name-nama.

IEC/TC — 65

Merenje i upravljanje u proizvodnim procesima

IEC publikacija 50 (351): Internacionalni elektrotehnički rečnik. Glava 351: Automatska regulacija i upravljanje. Prvo izdanje, 1975. godine. Cena: 46 šv. fr.

kalendar zasedanja

Kalendar zasedanja tehničkih komiteta, potkomiteta i drugih organa međunarodnih organizacija: Međunarodne organizacije za standardizaciju (ISO) i Međunarodne elektrotehničke komisije (IEC).

U ovoj rubrici objavljujemo nova sazvana i planirana zasedanja prema informacijama iz Biltena ISO i Biltena IEC, koja u prethodnim biltenima »Standardizacija« nisu objavljena.

Planirana zasedanja označena su znakom.* Datumi i mesta ovih zasedanja biće naknadno definitivno određeni.

Zainteresovana preduzeća, organizacije i ustanove, koji žele da na svoj teret pošalju svoje stručnjake na neko od ovih zasedanja treba da se obrate Jugoslovenskom zavodu za standardizaciju (Beograd, Slobodana Penezića-Krcuna 35) radi dobijanja potrebnih objašnjenja i uputstava.

Za učešće na zasedanju ISO i IEC potrebno je pismeno ovlašćenje Jugoslovenskog zavoda za standardizaciju, pošto je JZS u tim organizacijama učlanjen u ime naše zemlje.

kalendar zasedanja ISO

ISO

1976

Jul

Otava

*ISO/TC 154

— Dokumenti, osnovni podaci u administraciji, trgovini i industriji

Avgust

24—25 Filadelfija

*ISO/TC 83/SC 4

— Gimnastičke sprave i sportska oprema. Skije

26—27 Filadelfija

*ISO/TC 83/SC 3

— Gimnastičke sprave i sportska oprema. Vezovi za skije

Septembar

1—3 London

*ISO/TC 20/SC 6

— Aeronautika i kosmonautika. Standardna atmosfera

1—3 Berlin

*ISO/TC 20/SC 10

— Aeronautika i kosmonautika. Cevi, cevne spojke i odgovarajuće zaptivke za vazduhoplove

6—8 Ženeva

*ISO/TC 34/SC 7

— Poljoprivredno prehrambeni proizvodi. Mirođije i začini

6—10 London

*ISO/TC 20

— Aeronautika i kosmonautika

7—8 Berlin

*ISO/TC 72/SC 1

— Tekstilne mašine i pomoćni uređaji. Mašine, uređaji za pripremu vlakana za pređenje, pređenje i istežanje

9—10 Ženeva

*ISO/TC 34/SC 8

— Poljoprivredno prehrambeni proizvodi. Čaj

9—10 Berlin

*ISO/TC 72/SC 2

— Tekstilne mašine i pomoćni uređaji. Mašine i uređaji za namotavanje i pripremu materijala za tkanje

9—10 London

Cons. Forum 76

— ISO Potrošački Forum

13 Ženeva

*ISO/TC 34

— Poljoprivredno prehrambeni proizvodi

13 Ženeva

ISCA

— Međunarodna organizacija za pitanja potrošača

13—14 Oslo

*ISO/TC 8/SC 13

— Brodogradnja. Koordinacija dimenzija za brodski smeštaj

13—16 Pariz

ISO/TC 153

— Ventili za opštu upotrebu

13—16 Pariz

ISO/TC 153/SC 1

— Ventili za opštu upotrebu. Konstruisanje, označavanje i ispitivanje

13—17	London	*ISO/TC 17	— Čelik
13—17	Berlin	*ISO/TC 97/SC 11	— Računske mašine i obrada informacija. Magnetne trake za računare
14—15	Ženeva	*TD 2	— Poljoprivreda
15—17	Oslo	*ISO/TC 8/SC 8	— Brodogradnja. Brodska okna
16—17	Ženeva	*CERTICO	— Komitet za sertifikaciju
16—17	Ženeva	*INFCO	— Stalan komitet za proučavanje naučne i tehničke informacije iz oblasti standardizacije
18—26	Otava	*ISO/TC 61	— Plastične mase
20	Berlin	*ISO/TC 62	— Merila za limove i žicu
20—21	Oslo	*ISO/TC 25/SC 3	— Liveno gvožđe. Sivo liveno gvožđe
20—21	Berlin	*ISO/TC 164	— Mehaničko ispitivanje metala
20—23	London	*ISO/TC 108/SC 1	— Mehanički udari i vibracije. Uravnotežavanje mašine za uravnotežavanje
20—24	London	*ISO/TC 108	— Mehanički udari i vibracije
20—24	Berlin	*ISO/TC 26	— Bakar i bakarne legure
20—24	Ženeva	GA	— Generalna skupština
20—24	Filadelfija	*ISO/TC 121	— Oprema za anesteziju i aparati za disanje za medicinsku upotrebu
		*ISO/TC 121/SC 1	— Oprema za anesteziju i aparati za disanje za medicinsku upotrebu. Spojnice za aparate za anesteziju
		*ISO/TC 121/SC 2	— Oprema za anesteziju i aparati za disanje za medicinsku upotrebu. Endotrahealne tube i drugi pribori
		*ISO/TC 121/SC 3	— Oprema za anesteziju i aparati za disanje za medicinsku upotrebu. Aparati za disanje
		*ISO/TC 121/SC 4	— Oprema za anesteziju i aparati za disanje za medicinsku upotrebu. Terminologija
		*ISO/TC 121/SC 6	— Oprema za anesteziju i aparati za disanje za medicinsku upotrebu. Sistemi cevi za disanje gasova
21—22	Ženeva	*ISO/Council	— Savet
21—22	Frankfurt	*ISO/TC 22/SC 20	— Drumska vozila. Označavanje vozila
21—22	Ženeva	*DEVCO	— Komitet za razvoj
21—22	Ženeva	*REMCO	— Referentni materijali
23—25	Frankfurt	*ISO/TC 22/SC 6	— Drumska vozila. Težine i dimenzije
28—30	Strasburg	*ISO/TC 159	— Ergonomija
	Čikago	*ISO/TC 8/SC 4	— Brodogradnja. Jahte
		*ISO/TC 20/SC 3	— Aeronautika i kosmonautika. Simboli za mehaniku leta
	Madrid/Stokholm	*ISO/TC 23/SC 3	— Poljoprivredne mašine i traktori. Sigurnost i udobnost vozača
	Pariz	*ISO/TC 29/SC 7	— Sitan alat. Glodala i oprema za glodalice
		*ISO/TC 67	— Materijal i oprema za industriju nafte i prirodnog gasa
		*ISO/TC 67/SC 8	— Materijal i oprema za industriju nafte i prirodnog gasa. Garnitura za rotaciono bušenje
		*ISO/TC 73/SC 5	— Pitanja široke potrošnje. Dečija kolica i dupci
	Čikago	*ISO/TC 97/SC 9	— Računske mašine i obrada informacija. Programski jezici za numeričko upravljanje
	Pariz	*ISO/TC 97/SC 12	— Računske mašine i obrada informacija. Magnetne trake za registrovanje merenja
	Frankfurt	*ISO/TC 101/SC 2	— Transporteri i elevatori. Bezbednost
		*ISO/TC 108/SC 2	— Mehanički udari i vibracije. Merenje i određivanje mehaničkih udara i vibracija koje se odnose na mašine, drumska vozila i konstrukcije
	Italija	*ISO/TC 108/SC 4	— Mehanički udari i vibracije. Izlaganje čoveka mehaničkim udarima i vibracijama
	Frankfurt	*ISO/TC 118/SC 4	— Kompresori, pneumatski alati i mašine. Sposobnost kondenzovanog vazduha i uticaj na okolinu upotrebom pneumatske opreme
		*ISO/TC 120	— Koža
		*ISO/TC 120/SC 1	— Koža. Sirova sitna i krupna koža uključujući piklovane kože
		*ISO/TC 120/SC 2	— Koža. Štavljenja koža
	Sitl	*ISO/TC 139	— Furnirske ploče

Sitl	*ISO/TC 151	— Ploče iverice
	*ISO/TC 153/SC 3	— Ventili za opštu upotrebu. Sigurnosni i ispusni ventili
Berlin	*ISO/TC 158/SC 1	— Analiza gasova. Metoda pripremanja i definicija gasnih mešavina za kalibraciju

Septembar/Oktobar

30—9	Barcelona	*ISO/TC 45	— Elastomeri proizvodi na bazi elastomera
		*ISO/TC 164	— Mehaničko ispitivanje metala

III Kvartal

		*ISO/TC 21/SC 2	— Vatrogasna oprema. Pokretni aparati za gašenje požara
--	--	-----------------	---

Oktobar

6—8	Detroit	*ISO/TC 22/SC 9	— Drumska vozila. Dinamika vožnje i ponašanje na putu
6—8	London	*ISO/TC 27	— Čvrsta mineralna goriva
18—19	London	*ISO/TC 95/SC 6	— Kancelarijske mašine. Mašine za obradu opšte i druge specijalne mašine
19—22	Filadelfija	*ISO/TC 91	— Površinski aktivna sredstva
26—28	Finska	*ISO/TC 23/SC 15	— Poljoprivredne mašine i traktori. Traktori i šumska mehanizacija
	Engleska	*ISO/TC 30/SC 7	— Merenje protoka tečnosti u zatvorenim kanalima. Merenje protoka
	Pariz	*ISO/TC 31/SC 3	— Gume, naplaci i ventili. Gume i naplaci za automobile, motocile i skutere
	Pariz	*ISO/TC 31/SC 4	— Gume, naplaci i ventili. Gume i naplaci za kamione i autobuse
	Birmingen	*ISO/TC 39/SC 2	— Mašine alatke. Uslovi ispitivanja
	Vašington	*ISO/TC 95/SC 17	— Kancelarijske mašine. »Kreditne karte« i identifikacija karata
	Pariz	*ISO/TC 106	— Materijal i proizvodi za zubarstvo
	Miami	*ISO/TC 111	— Lanci za dizanje, njihove spojke i pribor
	Miami	*ISO/TC 111/SC 1	— Lanci za dizanje, njihove spojke i pribor. Lanci
	Miami	*ISO/TC 111/SC 2	— Lanci za dizanje, njihove spojke i pribor. Kuke
	Miami	*ISO/TC 111/SC 3	— Lanci za dizanje, njihove spojke i pribor. Pribor
	Miami	*ISO/TC 111/SC 4	— Lanci za dizanje, njihove spojke i pribor. Materijal
	Berlin	*ISO/TC 114	— Časovničarstvo
	Berlin	*ISO/TC 114/SC 3	— Časovničarstvo. Časovnici otporni na vodu
	SAD	*ISO/TC 150	— Implantati za hirurgiju

Novembar

9—10	Frankfurt	*ISO/TC 22/SC 2	— Drumska vozila. Kočni sistem, oprema i mehaničke veze
16—17	Pariz	*ISO/TC 31/SC 9	— Gume, naplaci i ventili. Ventili i zračnice
24—25	Engleska	*ISO/TC 22/SC 7	— Drumska vozila. Uređaj za ubrizgavanje i prečistači goriva
	Prag	*ISO/TC 20/SC 8	— Aeronautika i kosmonautika. Terminologija aeronautike i kosmonautike
	Danska	*ISO/TC 147	— Čistoća vode
	Danska	*ISO/TC 147/SC 1	— Čistoća vode. Terminologija
	Danska	*ISO/TC 147/SC 2	— Čistoća vode. Fizičke, hemijske, biohemijske metode
		*ISO/TC 155/SC 3	— Nikal i niklove legure. Metode analiza za rafinisani nikal

Decembar

1—8	SAD	*ISO/TC 131/SC 4	— Hidraulični sistemi i njihovi organi. Otvori, fitinzi, cevi, savitljive cevi
		*ISO/TC 131/SC 7	— Hidraulični sistemi i njihovi organi. Elementi za zaptivanje
		*ISO/TC 131/SC 9	— Hidraulični sistemi i njihovi organi. Instalacije i sistemi
		*ISO/TC 20/SC 4	— Aeronautika i kosmonautika. Vijčana roba za letilice

IV Kvartal

SSSR	*ISO/TC 4	— Kotrljajni ležaji
	*ISO/TC 4/SC 5	— Kotrljajni ležaji. Igličasti ležaji
	*ISO/TC 18/SC 1	— Cink i cinkove legure. Metode analiza
	*ISO/TC 20/SC 5	— Aeronautika i kosmonautika. Klimatski i radni uslovi za avionsku opremu
Japan	*ISO/TC 21/SC 3	— Vatrogasna oprema. Otkrivanje požara i alarmni sistemi
	*ISO/TC 28/SC 2	— Nafta i proizvodi nafte. Dinamička merenja proizvoda nafte
Japan	*ISO/TC 28/SC 5	— Nafta i proizvodi nafte. Merenje proizvodnih tečnih gasova
Berlin	*ISO/TC 72/SC 1	— Tekstilne mašine i pomoćni uređaji. Uređaji za pripremu vlakana za pređenje, pređenje i istezanje
Berlin	*ISO/TC 72/SC 2	— Tekstilne mašine i pomoćni uređaji. Mašine i uređaji za namotavanje i pripremu materijala za tkanje
Japan	*ISO/TC 79	— Laki metali i njihove legure
	*ISO/TC 79/SC 2	— Laki metali i njihove legure. Anodni aluminijum
	*ISO/TC 81	— Jedinstveni nazivi za pesticide
Italija	*ISO/TC 97/SC 8	— Računske mašine i obrada informacija. Numeričko upravljanje mašinama
	*ISO/TC 118/SC 3	— Kompresori, pneumatski alati i mašine. Pneumatski alati i mašine
	*ISO/TC 119/SC 1	— Materijali i proizvodi metalurgije praha. Terminologija
	*ISO/TC 119/SC 2	— Materijali i proizvodi metalurgije praha. Metode uzimanja uzoraka i ispitivanje praha (Uključujući praškove za tvrde metale)
	*ISO/TC 119/SC 3	— Materijali i proizvodi metalurgije praha. Metode uzimanja uzoraka i ispitivanje proizvoda od sinterovanog metala (izuzev od tvrdih metala)
	*ISO/TC 119/SC 4	— Materijali i proizvodi metalurgije praha. Metode uzimanja uzoraka i ispitivanje tvrdih metala
	*ISO/TC 119/SC 5	— Materijali i proizvodi metalurgije praha. Sinterovani metalni materijali (izuzev tvrdih metala)
	*ISO/TC 125	— Prostorije i uslovi za ispitivanja
	*ISO/TC 129/SC 1	— Aluminijumske rude. Uzimanje uzoraka
	Nju Delhi	*ISO/TC 149
Nju Delhi	*ISO/TC 149/SC 1	— Bicikli, tricikli i motocikli. Metode ispitivanja i referentni kriterijumi za bicikle i njihove sklopove
Nju Delhi	*ISO/TC 149/SC 2	— Bicikli, tricikli i motocikli. Standardizacija mera elemenata, ispitivanja i kriterijumi o elementima i podsklopovima
	*ISO/TC 157	— Sredstva za kontrolu rađanja

Podaci za nepoznat mesec

Nemačka	*ISO/TC 5/SC 3	— Metalne cevi i fitinzi. Cevi od negvođenih metala
	*ISO/TC 8/SC 3	— Brodogradnja. Brodske eliše
	*ISO/TC 10/SC 5	— Tehnički crteži. Kotiranje i tolerancije
	*ISO/TC 15	— Spojnice
Pariz	*ISO/TC 17/SC 5	— Čelik. Uzimanje uzoraka i opšti tehnički uslovi isporuke
	*ISO/TC 17/SC 1	— Čelik. Čelični odlivci
	*ISO/TC 23/SC 2	— Poljoprivredne mašine i traktori. Opšta ispitivanja
	*ISO/TC 29	— Sitan alat
	*ISO/TC 30/SC 3	— Merenje protoka tečnosti u zatvorenim kanalima. Ispitivanje oblasti brzina
	*ISO/TC 38/SC 7	— Tekstil. Užarije i proizvodi od užadi i kanapa
SSSR	*ISO/TC 38/SC 11	— Tekstil. Etiketiranje u cilju davanja uputstava o održavanju tekstilnih proizvoda
	*ISO/TC 44/SC 10	— Varenje. Unifikacija tehničkih propisa u tehnici varenja metala
	*ISO/TC 57/SC 1	— Metrologija i karakteristike površina. Instrumenti i naprave za merenje rapavosti površina
	*ISO/TC 60	— Zupčanici

		*ISO/TC 62	— Merila za limove i žicu
		*ISO/TC 67/SC 6	— Materijal i oprema za industriju nafte i prirodnog gasa. Merenje i kontrola navoja
		*ISO/TC 72/SC 4	— Tekstilne mašine i pomoćni uređaji. Mašine i uređaji za bojenje i doradu (oplemenjivanje bojenja, beljenja, štampanja)
		*ISO/TC 73/SC 4	— Pitanja široke potrošnje. Nožarstvo
		*ISO/TC 86/SC 5	— Rashladni uređaji. Konstrukcija i ispitivanje rashladnih vitrina i sličnih uređaja za trgovinu
Nemačka		*ISO/TC 98	— Osnove statističkih proračuna građevinskih konstrukcija
Nemačka		*ISO/TC 98/SC 1	— Osnove statističkih proračuna građevinskih konstrukcija. Terminologija i simboli
Nemačka		*ISO/TC 98/SC 2	— Osnove statističkih proračuna građevinskih konstrukcija. Obezbeđenje konstrukcije
Nemačka		*ISO/TC 98/SC 3	— Osnove statističkih proračuna građevinskih konstrukcija. Opterećenje sile i druga dejstva
		*ISO/TC 98/SC 4	— Osnove statističkih proračuna građevinskih konstrukcija. Granice deformacija
		*ISO/TC 107	— Metalne i druge neorganske prevlake
		*ISO/TC 107/SC 1	— Metalne i druge neorganske prevlake. Terminologija
		*ISO/TC 110/SC 3	— Vozila unutrašnjeg transporta. Točkovi i točkići za unutrašnji transport
		*ISO/TC 117	— Industrijski ventilatori
		*ISO/TC 117/SC 1	— Industrijski ventilatori. Ispitivanje ventilatora
		*ISO/TC 117/SC 2	— Industrijski ventilatori. Ispitivanje buke ventilatora
		*ISO/TC 123/SC 4	— Klizna ležišta. Metode proračuna kliznih ležišta.
		*ISO/TC 136	— Nameštaj
		*ISO/TC 136	— Nameštaj. Metode ispitivanja
		*ISO/TC 142	— Oprema za prečišćavanje vazduha i gasova
<hr/>			
1977			
Februar			
10—11	Ženeva	*ISO/TC 22/SC 13	— Drumska vozila. Komande, pokazivači i kontrolna svetla
		*ISO/TC 20/SC 4	— Aeronautika i kosmonautika. Vijčana roba za letilice
<hr/>			
Mart			
	Sidnej	*ISO/TC 95	— Kancelarijske mašine
	Sidnej	*ISO/TC 97	— Računske mašine i obrada informacija
	Sidnej	*ISO/TC 97/SC 6	— Računske mašine i obrada informacija. Prenosenje podataka na daljinu
<hr/>			
April			
19—21	London	*ISO/TC 5/SC 1	— Metalne cevi i fitinzi. Gasne i druge čelične cevi
		*ISO/TC 23/SC 3	— Poljoprivredne mašine i traktori. Sigurnost i udobnost vozača
		*ISO/TC 126	— Duvan i duvanski proizvodi
		*ISO/TC 126/SC 1	— Duvan i duvanski proizvodi. Fizička i dimenzionalna ispitivanja
	Rim	*ISO/TC 152/SC 3	— Gips. Konstruktivne komponente na bazi gipsa
<hr/>			
April/maj			
	Francuska	*ISO/TC 31	— Gume, naplaci i ventili
	SAD	*ISO/TC 35	— Boje i lakovi
	SAD	*ISO/TC 35/SC 1	— Boje i lakovi. Terminologija
		*ISO/TC 35/SC 9	— Boje i lakovi. Opšte metode i ispitivanja boja i lakova
	SAD	*ISO/TC 35/SC 10	— Boje i lakovi. Metode ispitivanja veziva za boje
		*ISO/TC 132/SC 2	— Ferolegure. Hemijske analize

Maj			
		*ISO/TC 20/SC 3	— Aeronautika i kosmonautika. Simboli za mehaniku leta
	Cirih	*ISO/TC 22	— Drumska vozila
	Vašington	*ISO/TC 46/SC 1	— Dokumentacija. Reprodukcijska dokumentacija
	Tokio	*ISO/TC 59/SC 1	— Zgradarstvo. Dimenzionalna i modularna koordinacija
	Otava	*ISO/TC 59/SC 11	— Zgradarstvo. Oprema za kuhinju
	Pariz	*ISO/TC 123/SC 2	— Klizna ležišta. Materijali, njihove osobine i karakteristike — uključivo mazivo
Maj/Jun			
	Poljska	*ISO/TC 107/SC 7	— Metalne i druge neorganske prevlake. Ispitivanje korozije metalnih prevlaka
Jun			
6—9	Otava	*ISO/TC 38/SC 1	— Tekstil. Ispitivanje postojanosti obojenja
10—11	Otava	*ISO/TC 38/SC 2	— Tekstil. Dimenzionalna stabilnost
		*ISO/TC 131/SC 1	— Hidraulični sistemi i njihovi organi. Terminologija, klasifikacija i oznake
15—22	Milano	*ISO/TC 131/SC 2	— Hidraulični sistemi i njihovi organi. Pumpe, motori i integralni prenos
15—22	Milano	*ISO/TC 131/SC 5	— Hidraulični sistemi i njihovi organi. Komponente upravljanja
20—24	Denver	*ISO/TC 17/SC 12	— Čelik. Vruće valjani i hladno obrađeni čelični limovi, trake i koturovi i čelični limovi, kontinualno pocinkovani vrućim postupkom
21—23	Geteborg	*ISO/TC 8	— Brodogradnja
	Otava	*ISO/TC 38/SC 8	— Tekstil. Fizičko ispitivanje tkanina i terminologija tkanina

kalendar zasedanja IEC

IEC
1976

Jun	Oslo	*SC 3A	— Grafički simboli za šeme
	Oslo	*SC 3B	— Izrada šema, dijagrama i tabela. Označavanje elemenata
	Toronto	*TC 15	— Izolacioni materijal
	Toronto	*SC 15A	— Kratkotrajna ispitivanja
	Toronto	*SC 15B	— Ispitivanja veka trajanja
	Toronto	*SC 15C	— Specifikacije
	Toronto	*TC 64	— Električna instalacija u zgradama
Avgust	Otava	*TC 60	— Registrovanje zvuka i slike
	Otava	*SC 60A	— Registrovanje zvuka
	Otava	*SC 60B	— Registrovanje slike
	Otava	*SC 60C	— Oprema za nastavu i vežbe u oblasti registrovanja zvuka
	Otava	*TC 62	— Elektromedicinski aparati
	Otava	*SC 62B	— Rentgen aparati do 400 kV i pribor
	Otava	*SC 62D	— Elektromedicinski aparati
	Pariz	*TC 78	—
	Jesen Treba da se odredi	Tc 74	— Bezbednost uređaja za obradu podataka i kancelarijskih mašina
Septembar	Štokholm	*SC 3C	— Grafički simboli za električnu opremu
	Varšava	*TC 13	— Merni instrumenti
	Varšava	*SC 13A	— Električna brojila
	Varšava	*SC 13B	— Pokazni instrumenti
	Štokholm	*SC 46A	— Kablovi za radiofrekvencije
	Štokholm	*SC 46B	— Talasovodi i njihov pribor
	Štokholm	*SC 46C	— Kablovi i žice za niske frekvencije
	Štokholm	*SC 46D	— Korektori za kablove za radiofrekvencije
	Diseldorf	*TC 69	— Drumska električna vozila
	Denver (SAD)	*TC 71	— Električna postrojenja za rudnike sa površinskom eksploatacijom pod teškim uslovima
Sept./Okt.	Bolonja	SC 10A	— Izolaciona ulja na bazi ugljovodonika
	Bolonja	SC 10B	— Ostale izolacione tečnosti (izuzev ulja na bazi ugljovodonika)
	Madrid	TC 31	— Aparati za rad u atmosferi buktavih gasova
	Madrid	SC 31A	— Kućišta zaštićena od buktavih gasova
	Madrid	SC 31C	— Aparati sa povećanom sigurnošću
	Madrid	SC 31D	— Aparati sa unutrašnjim nadpritiskom
	Madrid	SC 31E	— Aparati zaronjeni u ulje
Oktobar	Oslo	*TC 20	— Električni kablovi
	Oslo	*SC 20A	— Kablovi visokog napona
	Oslo	*SC 20B	— Kablovi niskog napona
	Štokholm	*TC 46	— Kablovi, žice i talasovodi za telekomunikacione uređaje
	Oslo	*TC 57	— Sistemi prenosa preko engleskih vodova
	Helsinki	*TC 66	— Elektronska oprema za merenje
	Helsinki	*SC 66A	— Generatori

	Helsinki	*SC 66B	— Oscilografi
	Helsinki	*SC 66D	— Analizatori za merenje kvaliteta vazduha i vode
Novembar	Beograd	TC 12	— Radiokomunikacije
	Beograd	SC 12A	— Radio-prijemnici
	Beograd	SC 12D	— Antene
	Beograd	SC 12E	— Uređaji za mikrotalase
	Beograd	SC 12G	— Žični distribicioni sistemi za radio prenos
	Varšava	TC 36	— Izolatori
	Varšava	SC 36B	— Izolatori za nadzemne vodove
	Varšava	SC 36C	— Izolatori za podstanice
	Treba da se odredi	TC 61	— Bezbednost električnih napona za domaćinstvo
	Treba da se odredi	SC 61C	— Rashladni uređaji za domaćinstvo
	Treba da se odredi	SC 61D	— Uređaji za kondicioniranje vazduha za domaćinstvo i slične svrhe
	Budimpešta	*TC 65	— Merenje i upravljanje industrijskim procesima
	Budimpešta	*SC 65A	— Proučavanje sistema
	Budimpešta	*SC 65B	— Elementi sistema
1977			
Mart/April	Budimpešta	*TC 35	— Elementi
	Budimpešta	*TC 51	— Feromagnetni materijali
	Budimpešta	*TC 68	— Magnetske legure i čelik

pregled primljenih važnijih inostranih standarda

Ova rubrika obuhvata pregled važnijih inostranih standarda primljenih u standardoteci Jugoslovenskog zavoda za standardizaciju. Stručnjaci, zainteresovane ustanove i preduzeća mogu da koriste ove standarde u samoj standardizaciji Zavoda ili da izvrše nabavku. Za sva obaveštenja obratiti se Jugoslovenskom zavodu za standardizaciju — Standardoteka, Beograd, Slobodana Penezića-Krcuna 35.

DIN — Zap. Nemačka
GOST — SSSR
IS — Indija
NSZZ — Novi Zeland
VSM — Švajcarska

DK 001.4:801.3:003.62 (083.73)		DK 535.821.08 (083.74)	
DIN 2335/76	Terminologie und Lexikographie. Sprachenzeichen und ihre Ergänzung durch Länderzeichen und Autoritätszeichen	GOST 8309/75	Lupy izmeritel'nye
DK 003.62:721.052:362.4		DK 535.827.11 (083.74)	
NZS 4121 Part 2/75	Design for access by handicapped persons. Part 2. Symbols and signposting.	GOST 9284/75	Stekla predmetnye dlya mikro-preparatov
DK 531.787		DK 54—41:546—19.06 (083.74)	
DIN 16013/76	Überdruckmessgeräte mit Kapsel-feder 63 mm Gehäusedurchmesser. Klasse 1,6 bis 4,0	GOST 10485/75	Reaktivy. Metody opredeleniya sodержaniya. Primesi mysh'yaka
DIN 16014/76	„ 100 bis 250 mm Gehäusedurchmesser. Klasse 1,0 bis 2,5	DK 546.39'74'226—41(083.74)	
DIN 16026/76	Überdruckmessgeräte mit Plattenfeder. Plattenfeder rechtwinklig zur Zifferblattebene 100 und 160 mm Gehäusedurchmesser. Klasse 1,0 bis 2,5	GOST 4464/75	„ Ammonij-nikel' (II) sernokislyj, 6-vodnyj
DIN 16027/76	„ 63 mm Gehäusedurchmesser. Klasse 1,6 bis 4,0	DK 546.39'161—41(083.74)	
DIN 16063/76	Überdruckmessgeräte mit Rohrfeder.	GOST 9546/75	„ Ammonij ftoristyj kislyj
	50 und 63 mm Gehäusedurchmesser. Klasse 1,6 bis 4,0	DK 547.655.3'653.1'133—41 (083.74)	
DIN 16064/76	„ 80 bis 250 mm Gehäusedurchmesser. Klasse 1,0 bis 4,0	GOST 10553/75	„ Nitrozo-R-sol'
DK 535.67:001.4		DK 614.843.1	
DIN 6169 Teil 1/76	Farbwiedergabe. Allgemeine Begriffe	IS 908/75	Fire hydrant, stand post type
DK 535.674:621.397.132		DK 615.468.41:677.06(083.74)	
DIN 6169 Teil 6/76	„ Verfahren zur Kennzeichnung der Farbwiedergabe in der Farbfernsehentechnik mit Bildaufnahmegeräten	GOST 5556/75	Vata medicinskaya gigroskopicheskaya
		DK 621.3.035.22.2.019(083.74)	
		GOST 4668/75	Materialy uglerodistye. Metod izmereniya udel'nogo ehlektricheskogo soprotivleniya poroshka
		DK 621.316.3	
		IS 3072/75	Installation and maintenance of switchgear
		DK 621.316.53.027.4	
		IS 2959/75	Contactors for voltages not exceeding 1 000 V AC or i 1 200 V DC

- DK 621.316.923.2.012(083.74)
GOST 11277/75 Vstavki plavkie na nominal'nye toki do 10 A Ryad nominal'nykh tokov
- DK 621.318.562.7
DIN 46 121/76 Zeitrelais. Masse
- DK 621.355.2:621.335
IS 7660/75 Lead-acid batteries for electric locomotives and electrical multiple units
- DK 621.385.083(083.74)
GOST 21106.0/75 Lampy generatornye, modulyatornye i reguliruyushchie moshchnost'yu, rasseivaemoj anodom, svyshe 25 Vt. Metody izmerenij ehlektricheskikh parametrov. Obshchie polozheniya
- DK 621.387.323.2:621.317.32(083.74)
GOST 18986.15/75 Diody poluprovodnikovye. Stabilitrony i stabistory. Metod izmereniya napryazheniya stabilizatsii
- DK 621.395.614:681.883.43
IS 7709/75 Standard hydrophone
- DK 621.649
VSM 77070/74 Gummischlauche. Durchmesser, Toleranzen, Druckverhältnisse und zugehörige Prüfmethode
- DK 621.791.35.04:669.1/.6
DIN 1707/76 Weichlote für Schwermetalle. Zusammensetzung, Verwendung, Technische Lieferbedingungen
- DK 621.831/.833
VSM 15530/75 Evolventen-Verzahnungen. Toleranzen für Stirnräder Modul 1... 40 mm
- DK 621.878.6(083.74)
GOST 10055/75 Skrepery samohodnye
- DK 621.9.048.4(083.132)
VSM 37550/75 Blatt 2 Elektroerosive Bearbeitung Richtlinien. Begriffe und Kennzeichnung der Anlagen
- DK 62—754—477:621.824:621.9
DIN 2208/76 Werkzeugmaschinen. Laufringe mit Stiftlöchern. Masse
- DIN 2209/76** „ Laufringe mit gerader Nut. Masse
- DK 622.233.051(083.74)
GOST 21210/75 Golovki buril'nye dlya kernopriemnykh ustrojstv. Tipy i osnovnye razmery
- DK 622.341.1:539.215.3+622.341.1—15:539.215.3(083.74)
GOST 21043/75 Rudy zheleznye i kontsentraty. Metody opredeleniya udel'noj poverkhnosti
- DK 625.142.2(083.74)
GOST 8992/75 Brus'ya derevyannye dlya strelochnykh perevodov zheleznykh dorog uzkoj kolei
- DK 625.7.08:693.542.52
NZS 3105/75 Concrete mixers (Batch type and truck type)
- DK 628.253.1:625.745.4
DIN 19584 Teil 1/76 Schachtabdeckung. Klasse D. Zusammenstellung
- DIN 19584 Teil 2/76** „ Einzelteile
- DK 629.118.3.014.3(083.74)
GOST 14076/75 Pedali mopedov, motovelosipedov, velosipedov. Osnovnye razmery
- DK 631.53.011:635.756(083.74)
GOST 21236/75 Semena anisa. Sortovye i posevnye kachestva
- DK 637.56:639.2.067/.068(639.4)
NZS 8405/75 The handling, processing, storage, and distribution of molluscan shellfish
- DK 637.56:639.5.067/.068
NZS 8406/75 Handling, processing, storage, and distribution of fresh and frozen rock lobsters and frozen rock lobster tails. Metric units
- DK 637.61.001.3
NZS 8404/75 Treatment, grading, and classification of green hides (freezer and abattoir quality)
- DK 662.749.363.3(083.74)
GOST 2264/75 Trikrezol kamennougol'nyj tekhnicheskij
- DK 663.4:543.92
IS 7675/75 Sensory evaluation of beer
- DK 667.622.115.1(083.74)
GOST 478/75 Krona svintsovye
- DK 668.8(083.74)
GOST 4014/75 Krasiteli organicheskie. Nigrozin vodorastvorimyj
- DK 669.01—422:620.179.16(083.74)
GOST 21120/75 Prutki i zagotovki kruglogo, kvadratnogo i pryamougol'nogo secheniya. Ul'trazvukovoj kontrol' ehko-metodom

- DK 669.14—42.122
DIN 17118/76 Kaltprofile aus Stahl. Technische Lieferbedingungen
- DK 669.14—426:666.982.24
NZS 3421/75 Hard drawn mild steel wire for concrete reinforcement
- DK 669.14—427:666.982.24
NZS 3422/75 Welded fabric of drawn steel wire for concrete reinforcement.
- DK 672.822 (083.74)
GOST 8030/75 Igly shvejnye ruchnye tekhnicheskie
- DK 674.05:621.935(083.74)
GOST 7833/75 Stanki derevoobrabatyvayushchie lentochнопil'nye stolyarnye. Normy tochnosti
- DK 674.817—41:001.4
DIN 68753/76 Begriffe für Holzfaserplatten
- DK 675.031.2(083.74)
GOST 21184/75 Shkurki yagnyat vydelannye
- DK 676.492(083.74)
GOST 21215/75 Bumaga ehlektroizolyatsionnaya oksidnaya
- DK 677.052.932.2
DIN 64045/76 Ringspindeln mit Aufsätzen ohne Hülsenkupplung für Hülsen mit Kegel 1:40 nach DIN 64 063 Teil 1
- DIN 64046/76 „ für Hülsen mit Kegel 1:38 nach DIN 64 063 Teil 2
- DIN 64047/76 Ringspindeln mit Aufsätzen mit Hülsenkupplung für Hülsen mit Kegel 1:64 nach DIN 64 063 Teil 3
- DK 677.064:677.017.633.2
IS 390/75 Method for determining the water repellency of fabrics by water spray test
- DK 677.064:677.017.632
IS 392/75 Method for determining water absorption and penetration of fabrics using bundesmann type apparatus
- DK 677.074—48
DIN 61100 Teil 1/76 Gewebe. Kennzeichnende Merkmale
- DIN 61100 Teil 2/76 „ Technologische Angaben für die Beschreibung
- DK 677.521.074:(678.5/.8).046.36:621.3
DIN 16740/76 Textilglas. Textilglasgewebe für elektrotechnische Zwecke. Technische Lieferbedingungen
- DK 678.01:539.61
VSM 77061/74 Vulkanisierte Weichkautschuke (Weich-Gummi). Werkstoffprüfung. Druck-Verformungsrest. (Compression set)
- DK 678.027
VSM 77010/74 Kunststoffe. Richtlinien für die Gestaltung von Formstücken aus Kunststoffen
- DK 678.44:620.163.3(083.74)
GOST 255/75 Ehbonit. Metod opredeleniya predela prochnosti pri staticheskom izgibe
- DK 678.5
VSM 77200/74 Kunststoffe. Vergleichende Übersichten Erläuterungen
- DK 681.122.36
DIN 3374/76 Gaszähler mit verformbaren Trennwänden. Balgengaszähler
- DK 681.33:621—523:621.3.024
IS 7728/75 Analogue DC current signals for process control systems
- DK 684.442.044:651.2
IS 3498/75 Metal tables (Office type)
- DK 684.456.044
IS 7760/75 Steel glass-front cabinets
- DK 691.11+69.02.004.1
NZS 3602/75 Specifying timber and wood-based products for use in building
- DK 712.25/.26:711.558:796.54
DIN 18039/76 Campingplätze

primljena dokumentacija SEV

Savezno izvršno veće je na sednici održanoj 5. juna 1974. godine donelo zaključak o proširenju saradnje između SFRJ i SEV u oblasti standardizacije, a na osnovu člana 2 Sporazuma o saradnji SFRJ i SEV. Po ovom članu predstavnici SFRJ ubuduće učestvuju u radu stalne komisije SEV-a za standardizaciju i njenih radnih tela po pitanjima od uzajamnog interesa.

Za nosioca ove saradnje određen je Jugoslovenski zavod za standardizaciju.

U vezi sa navedenim, od ovog broja bilten JZS će u ovoj rubrici objavljivati kalendar zasedanja i primljene važnije preporuke i standarde SEV-a.

Razrada nacрта standarda SEV ostvaruje se:

— U okviru Stalne komisije SEV za standardizaciju — za objekte opštetehtničke i međugranske namene;

— U okviru Stalne granske komisije SEV — za objekte koji su u domenu njihove kompetencije

Pregled primljenih važnijih standarda i preporuka za standardizaciju Saveta za uzajamnu ekonomsku pomoć

stalna komisija SEV za standardizaciju

STANDARDI:

- 136/74 Električne rotacione mašine. Metode određivanja gubitaka rashladnog gasa
- 137/74 Četkice za električne rotacione mašine. Metode ispitivanja
- 143/75 Kadmijum. Označavanje i tehnički zahtevi
- 145/75 Jedinstveni sistem tolerancija SEV. Opšte odredbe, tolerancije i osnovna odstupanja
- 147/75 Konusi za alate. Morze konusi, metrički konusi. Osnovne mere
- 148/75 Konusi za alate sa kratkim Morze konusom. Osnovne mere
- 149/75 Konusi za alate 1:30. Mere i tolerancije
- 150/75 Kvadrati i prečnici drške, kvadratni otvori za alate. Mere i tolerancije
- 151/75 Prečnici drški reznih alata
- 152/75 Spojni elementi za glodalo sa cilindričnim otvorom. Tipovi i mere
- 153/75 Noževi. Mere preseka drške
- 155/75 Listovi za ručne testere za metal. Mere
- 156/75 Listovi za ručne testere za metal. Tehnički zahtevi
- 159/75 Jedinstveni sistem dokumentacije za konstrukcije. Sklapanje crteža
- 160/75 Jedinstveni sistem dokumentacije za konstrukcije. Uslovne grafičke oznake za linije snabdevanja električnom energijom i komunikacija

- 161/75 Mikrofilmovanje. Razmere slika. Tolerancije
- 171/75 Cevni električni grejači. Tehnički zahtevi. Metode ispitivanja
- 172/75 Električne svetiljke za spoljašnje osvetljenje. Tehnički zahtevi. Metode ispitivanja
- 173/75 Automobilski radio-prijemnici. Gabaritne i spojne mere
- 204/75 Dijamantski brusevi za honovanje

preporuke

- 385/75 Nikl. Metode hemijske analize. Određivanje sadržine magnezijuma od 0,0008 do 0,5%
- 418/75 Obojeni metali i njihove legure. Uslovne oznake
- 514/75 Glinica za proizvodnju aluminijuma. Metode hemijske analize. Raspoređivanje uzoraka i priprema osnovnog rastvora
- 1339/75 Metalurgija praha. Proizvodi. Metode ispitivanja. Određivanje čvrstoće i poroznosti propustljivih proizvoda
- 1326/75 Aluminijumske legure. Metode hemijske analize. Određivanje sadržine magnezijuma
- 1921/75 Metrologija. Kontrolna šema za sredstva kojima se meri zapremina
- 4719/74 Obla drvena građa. Termini i definicije
- 4724/74 Prenosnik sa cilindričnim zupčanicima. Greške i tolerancije. Terminologija
- 4736/74 Električni liftovi. Terminologija

- 4874/75 Reagensi. Kalijum-karbonat (potaša)
- 4880/75 Reagensi. Natrijum-sulfat, kristalni
- 4883/75 Reagensi. Merkuribromid (II)
- 4884/75 Reagensi. Oksid žive (II)
- 4887/75 Reagensi. Anilin
- 4892/75 Reagensi. I-(2-piridin-azo)-2-naftol (PAN)
- 4895/75 Reagensi. Fluorescin
- 5035/75 Pesticidi. Herbicidi. Metode hemijskih ispitivanja
- 5036/75 Pesticidi. Herbicidi. 2,4-DB-natrijum, tehnički
- 5079/75 Glinica za proizvodnju aluminijuma. Metode hemijskih ispitivanja. Određivanje kalcijum-oksida
- 5080/75 „ Određivanje cinkoksida
- 5081/75 „ Određivanje manganoksida
- 5082/75 „ Određivanje hromoksida
- 5083/75 „ Određivanje sumporoksida
- 5084/75 Flotacioni koncentracije volframa. Metode hemijskih ispitivanja. Određivanje sadržine mangana preko 2%
- 5085/75 Boksit. Metode hemijskih ispitivanja. Određivanje oksida hroma i vanadijum-pentoksida
- 5086/75 Legure olova i antimona. Metode hemijskih ispitivanja. Određivanje cinka
- 5088/75 Indijum. Metode hemijskih ispitivanja. Spektrografsko određivanje kadmijuma
- 5089/75 „ Spektrografska metoda određivanja žive
- 5090/75 „ Kolorimetrijska metoda određivanja gvožđa
- 5091/75 „ Polarografska metoda određivanja srebra
- 5092/75 „ Kolorimetrijska metoda određivanja arsena
- 5094/75 „ Hemijsko-spektralna metoda određivanja kadmijuma, bakra, nikla, olova i srebra
- 5095/75 Metali visoke čistoće. Telur. Metode hemijskih ispitivanja. Određivanje selena
- 5096/75 „ Određivanje sumpora
- 5097/75 „ Određivanje hlorida
- 5098/75 „ Metoda spektralne analize
- 5099/75 „ Metoda spektralne analize s prethodnom separacijom primesa
- 5100/75 Metali visoke čistoće. Srebro. Metode hemijskih ispitivanja. Određivanje primesa atomsko-apsorpcionom metodom
- 5101/75 „ Određivanje primesa spektralnom metodom
- 5102/75 Metali visoke čistoće. Zlato. Metode hemijskih ispitivanja. Određivanje primesa atomsko-apsorpcionom metodom
- 5103/75 „ Određivanje primesa spektralnom metodom
- 5104/75 Tvrdne sinterovane legure. Metode ispitivanja. Određivanje tvrdoće po Vickersu
- 5105/75 Metalni prah. Metode ispitivanja. Određivanje veličine čestica mikroskopskom metodom
- 5106/75 Metalurgija praha. Proizvodi. Metode ispitivanja. Određivanje sadržine ulja u proizvodima koji se ispituju
- 5107/75 Zaštita od korozije. Premazi: metalni i nemetalni, organski i neorganski, elektrohemijski i hemijski. Termini i definicije
- 5108/75 Premazi (boje) i lakovi. Metode ispitivanja. Određivanje debljine premaza
- 5109/75 „ Klasifikacija i označavanje
- 5110/75 „ Opšti tehnički zahtevi
- 5111/75 „ Priprema čeličnih površina za premazivanje. Metode pripreme. Tehnički zahtevi
- 5112/75 Antikoroziona zaštita metalnih proizvoda i konstrukcija u atmosferskim uslovima. Osnovni zahtevi za projektovanje i konstruisanje
- 5123/75 Četkice za električne rotacione mašine. Opšti tehnički zahtevi
- 5125/75 Topljivi osigurači za napone do 1000 V naizmenične struje i 1500 V jednosmerne struje. Termini i definicije
- 5126/75 Topljivi osigurači za napone do 1000 V naizmenične struje i 1500 V jednosmerne struje. Metode ispitivanja
- 5128/75 Armatura za vazdušne linije za daljinski prenos električne energije. Tehnički zahtevi
- 5130/75 Armatura za prenos električne energije, za spajanje kablova i izolovanih provodnika. Pljosnati priključci za spajanje provodnika. Osnovne mere
- 5132/75 Armatura za prenos električne energije za energetske kablove i izolovane provodnike. Kablovska stopica za presovanje za aluminijumske provodnike
- 5134/75 Podnožja za izvore svetlosti. Podnožja tipa Fa₆ sa jednim priključkom za luminiscentne lampe. Mere
- 5135/75 Metrologija. Metode za pripremu i atestiranje etalonskih i standardnih puferskih rastvora za r_pN-metriju
- 5136/75 „ Standardni optički pirometri. Metode provere
- 5137/75 Tehnika bezbednosti. Vodogrejni kotlovi. Automatski uređaji i sredstva za zaštitu aparatura za merenje, signalizacija
- 5138/75 „ Industrijske dizalice. Klasifikacija mehanizama prema režimima rada
- 5139/75 „ Industrijske dizalice. Zahtevi za električne sigurnosne komandne uređaje
- 5140/75 „ Industrijske dizalice. Opšti zahtevi
- 5247/75 Metali visoke čistoće. Galijum. Metode hemijskih ispitivanja. Spektrografska metoda određivanja primesa
- 5248/75 „ Metoda određivanja cinka
- 5249/75 „ Hemijsko-spektralna metoda određivanja primesa
- 5250/75 Metali visoke čistoće. Galijum. Metode hemijskih ispitivanja. Određivanje telura
- 5251/75 „ Određivanje sumpora
- 5252/75 „ Određivanje selena
- 5253/75 „ Određivanje kalaja
- 5254/75 „ Određivanje gvožđa
- 5255/75 Metali visoke čistoće. Kadmijum. Metode hemijskih ispitivanja. Spektrografska metoda određivanja primese
- 5256/75 „ Bizmut. Metode hemijskih ispitivanja. Spektrografska metoda određivanja primesa
- 5257/75 „ Bizmut. Metode hemijskih ispitivanja. Hemijsko-spektralna metoda određivanja primesa (bromidni metod)

- 5258/75 „ Bizmut. Metode hemijskih ispitivanja. Hemijsko-spektralna metoda određivanja primesa (nitrati metod)
- 5259/75 „ Platina. Metode hemijskih ispitivanja. Metode određivanja primesa
- 5260/75 „ Paladijum. Metode hemijskih ispitivanja. Određivanje primesa
- 5261/75 Aluminijum. Metode hemijskih ispitivanja. Određivanje natrijuma
- 5262/75 Aluminijumske legure. Metode hemijskih ispitivanja. Određivanje natrijuma
- 5263/75 Bakarne metode. Odabiranje i priprema proba za određivanje električnog otpora
- 5271/75 Vatrostalni materijali i proizvodi, koji sadrže hrom i rude hroma. Metode hemijskih ispitivanja. Određivanje fosfor-pentoksida
- 5301/75 Vibracija. Terminologija
- 5302/75 Vibracija. Jedinice i njihovo označavanje

stalna komisija SEV za mašingradnju

PREPORUKE:

- 692/75 Električni koloturnici. Osnovni parametri
- 714/75 Pokretne stepenice. Osnovni parametri
- 716/75 Transporteri sa lopatom. Osnovni parametri
- 719/75 Vibracioni transporteri. Osnovni parametri
- 4408/74 Mašine alatke.
Mašine sa programskim upravljanjem. Familije tipova po merama
- 4920/75 „ Strugovi. Familije tipova po merama
- 4921/75 „ Horizontalne bušilice i glodalice. Familije tipova po merama
- 4922/75 Brusilice i mašine za obradu i doradu. Familije tipova po merama
- 4923/75 „ Alatne brusilice. Familije tipova po merama
- 4924/75 „ Mašine za obradu zupčanika. Familije tipova po merama
- 4925/75 „ Glodalice. Familije tipova po merama
- 4926/75 „ Rendisaljke i vertikalne rendisaljke. Familije tipova po merama
- 4927/75 „ Mašine za provlačenje. Familije tipova po merama
- 4928/75 „ Mašine za rezanje profila i odsecanje. Familije tipova po merama
- 4929/75 „ Mašine za urezivanje navoja. Familije tipova po merama
- 4972/75 Građevinske mašine i mašine za građenje puteva. Mostna dizalica. Tipovi i osnovni parametri
- 4973/75 Frontalni utovarivači kašikari. Osnovni parametri
- 4986/75 Električni aparati obezbeđeni protiv varničenja. Tehnički zahtevi. Metode ispitivanja
- 4991/75 Instrumenti za bušenje stena za dobijanje rudnog blaga. Osnovni tehnički zahtevi

5166/75 Brodski električni telegrafi. Tehnički zahtevi, ispitivanja, označavanje

5192/75 Optički instrumenti. Kasete za diafilmove. Osnovne i gabaritne mere. Tehnički zahtevi

stalna komisija SEV za radiotehničku i radioelektronsku industriju

PREPORUKE:

- 240/75 Električni aparati naizmenične struje za napone od 3 do 750 kV. Dužina putanje gubitaka spoljašnje izolacije
- 4493/74 Elektronski merni instrumenti. Osciloskopi. Definicije. Opšti zahtevi. Metode ispitivanja
- 4810/74 Predajna elektronska cev za televiziju (crno-belu). Metode merenja osnovnih parametara i karakteristika
- 4821/74 Sistem upravljanja sinhronih generatora. Osnovni tehnički zahtevi
- 4822/74 Magnetne glave za magnetofone sa trakama i sa kasetama. Gabaritne mere i mere za montažu sa načinom pričvršćivanja
- 5052/75 Sistemi zaptivanja koaksijalnih kablova sa 300/960/2700 kanala. Tehnički zahtevi
- 5059/75 Spoljni spojevi za elektronske aparate široke potrošnje. Spojevi za antenu i uzemljenje. Mere. Osnovni tehnički parametri
- 5060/75 Koaksijalni spojevi za radioelektronske aparate i za aparate za snimanje zvuka i pretvaranje električnih signala u zvučne
- 5062/75 Piezokeramički filtri. Klasifikacija. Osnovni tehnički zahtevi
- 5068/75 Poluprovodnički sastavni delovi. Tiristori. Impulsna metoda merenja probojnih napona kolektor — emitor
- 5282/75 Porcelanski potporni izolatori za nazivne napone preko 1 kV. Tehnički zahtevi
- 5283/75 Čvrsti elektroizolacioni materijali. Metode ispitivanja otpornosti prema električnom luku jednosmerne struje niskog napona
- 5284/75 Električne rotacione mašine.
Označavanje izvoda i smera obrtanja
- 5285/75 „ Priključna tabla. Terminologija. Tehnički zahtevi. Metode ispitivanja. Propisi za isporuku
- 5286/75 „ Razvodna kutija. Terminologija. Tehnički zahtevi. Metode ispitivanja. Propisi za isporuku
- 5291/75 Električne svetiljke za stambene i društvene prostorije. Tehnički zahtevi. Metode ispitivanja
- 5292/75 Električne svetiljke za fabričke prostorije. Tehnički zahtevi. Metode ispitivanja
- 5321/75 Trimer i promenljivi kondenzatori.
Metode provere obrtanja osovine
- 5322/75 „ Metode provere otpornosti na habanje
- 5323/75 „ Metode provere ugla okretanja osovine

stalna komisija SEV za obojenu metalurgiju

PREPORUKE:

- 1580/75 Bakarne livačke legure. Ingoti. Tehnički zahtevi
 1586/75 Bakarne livačke legure (bronzе). Ingoti i odlivci.
 Označavanje
 5180/75 Obojeni metali. Metode označavanja u boji

stalna komisija SEV za laku industriju

PREPORUKE:

- 5051/75 Tekstilna industrija. Tehnološki proces pređenja i motanja. Termini i definicije

stalna komisija SEV za crnu metalurgiju

PREPORUKE:

- 5237/75 Koks kamenog uglja. Odabiranje i priprema uzoraka za analizu i ispitivanja
 5238/75 Ferolegure. Ferofosfor. Označavanje i tehnički zahtevi

stalna komisija SEV za građevinarstvo

PREPORUKE:

- 131/74 Čelične konstrukcije. Norme za projektovanje
 261/74 Izgradnja u seizmološkim rejonima. Osnove projektovanja

stalna komisija SEV za prehrambenu industriju

PREPORUKE

- 5167/75 Sterilizovane konzerve. Mladi grašak
 5168/75 Koncentrati od paradajza
 5169/75 Sterilizovane konzerve. Punjene paprike u sosu od paradajza
 5170/75 Sterilizovane konzerve. Ajvar od patlidžana
 5171/75 Stona prirodna vina. Tehnički zahtevi
 5172/75 Prirodna vrhunska vina. Tehnički zahtevi
 5173/75 Prirodna dezertna vina. Tehnički zahtevi
 5175/75 Aromatizovana vina. Tehnički zahtevi
 5176/75 Penušava vina. Tehnički zahtevi
 5177/75 Proizvodi dobijeni preradom voća i povrća.
 Mesne konzerve i konzerve od mesa sa povrćem (gotova jela). Određivanje sadržine hlorida
 5178/75 „ Mesne konzerve i konzerve od mesa sa povrćem (gotova jela). Određivanje sadržine olova

HEMIJSKA INDUSTRIJA

donosi

naučne i stručne radove
sa područja hemije i
hemijske tehnologije,
hemijskog inženjerstva,
procesne tehnike i
prehrambene industrije

Kroz ekonomsko-tehničke
studije i kratke informacije

HEMIJSKA INDUSTRIJA

obaveštava o ekonomskim
kretanjima i zbivanjima
u hemijskoj privredi
u nas i u svetu.

**HEM
INDUS
ORGAN SAVI
I TEHNOLOGA**

41

428/1976

700023529,6

СОБ

HEMIJSKA INDUSTRIJA izlazi redovno već 28 godina
u obimu od najmanje 48 strana formata A-4.
Godišnja pretplata iznosi 50 dinara za pojedince
i 300 dinara za radne organizacije.

Pretplatu slati na adresu:

Savez hemičara i tehnologa Jugoslavije
Redakcija časopisa **HEMIJSKA INDUS-
TRIJA**

11000 Beograd, Kneza Miloša 9/1

Pošt. fah 187, Telefon: 340-018